

Parashat Pinhas

Pinhas and the Eternal Priesthood

NUMBERS 25:10–18

The narrative continues with Pinhas' reward for placating God's wrath in the matter of bringing the forbidden Midyanite woman into the Israelite camp. As a result, Pinhas merits the covenant of eternal priesthood.

- 10 The Lord spoke to Moses, saying:**
- 11 Pinhas, son of Elazar, son of Aaron the priest, has caused My wrath to be withdrawn from the children of Israel, in that he was zealous on my behalf among them;** Pinhas felt that it was his responsibility to zealously guard My presence in the midst of the children of Israel, and therefore took extreme action that he had not been commanded to take. It was only because of that action **that I did not destroy the children of Israel in My zealotry;** had he not taken action, the plague would have spread and consumed the entire nation.
- 12 Therefore, say: Behold, I am giving him My covenant of peace.** This special covenant of peace was given to Pinhas not because he was a man of peace but rather because he brought about peace between the children of Israel and their Father in Heaven. Through his action, Pinhas proclaimed that the Israelites belong exclusively to God. This zealous position did not allow for any foreign entity to interfere with the intimate relationship between God and Israel.
- 13 It shall be for him, and for his descendants after him, a covenant of an eternal priesthood;**^D Pinhas receives this gift because he was zealous for his God, and he atoned for the children of Israel.
- 14** The Torah provides details to round out the story: **The name of the man of Israel who was slain, who was slain with the Midyanite woman while performing a sinful act, was Zimri son of Salu, prince of a patrilineal house of the Simeonites.**^D
- 15 The name of the Midyanite woman who was slain was Kozbi daughter of Tzur; he was head of the nations of a patrilineal house in Midyan.**^D The Midyanites were comprised of distinct tribes that were affiliated with one another. Tzur was the leader of the largest or most important clan in Midyan.
- 16 The Lord spoke to Moses, saying:**
- 17 Bear enmity to the Midyanites, and smite them.** God spared the Moavites, but commanded the children of Israel to battle the Midyanites.
- 18 This is because they are enemies to you, with their deceits that they deceived you in the matter of Peor, and in the matter of Kozbi, daughter of the prince of Midyan, their**

DISCUSSION

25:13 | **It shall be for him, and for his descendants after him, a covenant of an eternal priesthood:** It would seem that Pinhas, a son of Elazar the priest, was already a priest and therefore would not need a new covenant of eternal priesthood. However, when the priests were originally sanctified and appointed, only Aaron and his sons were sanctified. It was then stated that their future descendants would also have the status of priests. However, the sons who were already born, such as Pinhas, were not necessarily sanctified as priests. Therefore

Pinhas' status as a priest was unclear until he was granted this covenant of eternal priesthood for him and his descendants. Just as the tribe of Levi attained its elevated status due to the fact that it fought for God in the aftermath of the sin of the Golden Calf, so too Pinhas was granted priestly status because he fought on behalf of God and thereby atoned for the children of Israel (Rashi; *Zevahim* 101b).

The covenant of eternal priesthood that was promised to Pinhas was fulfilled in a manner superseding the simple appointment of Pinhas as

a priest: For the majority of the duration of the kingdom of Israel, the High Priests were descendants of Tzadok, who himself was a descendant of Pinhas (see I Kings 2:27, 4:2; I Chronicles 5:27–34; Ibn Ezra here and Numbers 25:12; see also commentary on I Samuel 2:30 and Ezekiel 44:15).

25:14 | **Prince of a patrilineal house of the Simeonites:** It would seem that Zimri was not the prince of the tribe of Simeon but rather the head of one of the families that comprised the tribe of Simeon. Consequently, he was at the

כה י וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: פִּינֹחַס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת־כַּב
 חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֻם אֶת־קִנְיָאֹתַי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֹתַי: לָכֵן אֶמַּר הַנְּנִי נָתַן לֹו אֶת־בְּרִיתִי שְׁלוֹמִים: וְהִיתָה לוֹ וְלִזְרָעוֹ
 אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנֶת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנְיָא לֵאלֹהֵיו וַיַּכְפֹּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 יד וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמָּכָה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת־הַמְּדִינִית זִמְרִי בֶּן־סֹלוּא נְשִׂיא בֵּית־
 טו אָב לִשְׁמַעֲנִי: וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמָּכָה הַמְּדִינִית כּוֹזִיבִי בַת־צֹר בַּת־אָב
 בְּמִדְיָן הוּא:

יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צֹרֹר אֶת־הַמְּדִינִים וְהַפִּיתָם אוֹתָם: כִּי־צֹרְרִים הֵם
 יח לָכֵם בְּנִכְלִיָּהֶם אֲשֶׁר־נָבְלוּ לָכֵם עַל־דְּבַר פְּעוֹר וְעַל־דְּבַר כּוֹזִיבִי בַת־נְשִׂיא מְדִיָן

רש"י

הַשְּׂחָח: רֹאשׁ אֲמוֹת. חָדָד מִחֲמַשְׁתַּת מַלְכֵי מִדְיָן: "חֵת חוּי וְחֵת קַחֵם וְחֵת עֹר" וְגו' (להלן לז, ח) וְהוּא הָיָה חָסִיד מִפְּלֶסֶס, שְׂנֵאֲמַר: "רֹאשׁ אֲמוֹת", וְלָמְדִי שָׁהָג בְּצִוּוֹן פְּעֻמָּו לְהַפְקִיד בְּתוֹן מִנְחוֹ שְׁלִישִׁי: בֵּית אָב. חֲמִשָּׁה בָּתֵי חֲבוֹת הֵיוּ לְמִדְיָן: "עֵשִׂיפָה וְעֶפְרַי וְחִנֹּךְ וְחִבְדָּעָה וְחִלְדָּעָה" (גדלשית כה, ד) וְזֶה הָיָה מֶלֶךְ לְאַחַד מֵהֶם:

יז | צֹרֹר. כְּמוֹ: "זְכוּר", "שְׁמוּר", לְשׁוֹן הָיָה, עֲלִיכֶם לְחַיֵּב חוֹתָם:

יח | כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֵם וְגו' עַל דְּבַר פְּעוֹר. שֶׁהַפְּקִידוֹ כְּגוֹתִיחָם לְזוּנֵית פְּדִי לְהַטְעוֹתָכֶם אַחֵר פְּעוֹר. וְחֵת מוֹאָב לֹא עָזָה לְהַשְׁמִיחַ, מִפְּעֵי רוּחַ שְׁהִיחָה עֲתִיקָה לְנֶאֱחָת מֵהֶם, כְּדִחְמִינֵינוּ בְּבִבְחָא קַמְיָא (דף לז ע"ב):

הַמְּשַׁחֲמָן, חָבַל פִּינֹחַס שְׁעוֹלָד קִדְּם לָכֵן וְלֹא נִמְשַׁח, לֹא פָּח לְכַלֵּל קִהְנָה עַד כִּיָּן. וְכֵן שָׁנְעוּ בְּזִבְחֵיהֶם: לֹא נִתְּפַקֵּן פִּינֹחַס עַד שֶׁהִרְגוּ לְזִמְרִי (וּכְחִים ק"ח ע"ב): לֹא־לֵהוּי. בְּשִׁבְלֵי חִלְקִי, כְּמוֹ: "הַמְּקַנֵּץ חֵתָה לִי" (לעיל יח, כט), "קִנְיָאֹתַי לְעִיּוֹן" (וכחיה ט, ב), בְּשִׁבְלֵי עִיּוֹן:

יד | וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְגו'. בְּמִקּוֹם שִׂיחַס חֵת הַצְּדִיק לְשָׁבִית יִחַס חֵת הַקָּשָׁע לְגַנְחִי: נְשִׂיא בֵּית אָב לִשְׁמַעֲנִי. לְאַחַד מִחֲמַשְׁתַּת בָּתֵי חֲבוֹת שֶׁהָיוּ לְשִׁבְט שְׁמַעוֹן. דְּבַר אַחֵר, לְהוֹדִיעַ שְׁבָחוֹ שֶׁל פִּינֹחַס, שֶׁחָף עַל פִּי שֶׁזָּה הָיָה נְשִׂיא, לֹא מִנְעַת שְׁבָחוֹ חֵת עֲנָמוֹ מִלְּקַנֵּץ לְחִלּוֹל הַשָּׁם, לְכַךְ הוֹדִיעַב הַכְּתוּב מִי הוּא הַמְּכָה:

טו | וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמָּכָה וְגו'. לְהוֹדִיעַב שְׂנֵאֲמַר שֶׁל מְדִינִים, שֶׁהַפְּקִידוֹ בֵּת מֶלֶךְ לְזוּנֵית פְּדִי לְהַחְטִיף חֵת

יא | פִּינֹחַס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: לְפִי שֶׁהָיוּ הַשְּׂבָטִים מְבֹרָחִים חוֹתֵנו, הַקְּחִיתִם בֶּן פְּטוּי זֶה שְׁפָטָם חֲבִי חֲמוֹ עֲגִלִים לְעִגּוּדָה זָכָה וְהָיָה נְשִׂיא שְׂבָט מִיִּשְׂרָאֵל, לְפִיכֵךְ בָּח הַכְּתוּב וַיִּחַסוּ חֵת חִלְקִי: בְּקִנְיָאוֹ אֶת־קִנְיָאֹתַי. בְּנִקְמוֹ חֵת נִקְמַתִי, בְּקִנְיָאוֹ חֵת הַקָּצֵף שֶׁהָיָה לִי לְקַנֵּץ. כָּל לְשׁוֹן 'קִנְיָאָה' הוּא הַמְּתַחַקָּה לְנִקְמוֹת נִקְמַת דְּבָר, חֲנֻפְרִימִנְטָט קְלַעַן:

יב | אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹמִים. שֶׁתִּהְיֶה לוֹ לְבְרִית שְׁלוֹם, כְּחֻקֵּם הַמְּחֻזְקִים טוֹבָה וְחֻנּוּת לְמִי שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ טוֹבָה, חָף כִּיָּן פְּרָשׁ לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלוֹמוֹתָיו:

יג | וְהִיתָה לוֹ. בְּרִיתִי זֹאת: בְּרִית כְּהֵנֶת עוֹלָם. שֶׁחָף עַל פִּי שְׂבָבֵךְ נִתְּנָה כְּהֵנָה לְזָרְעוֹ שֶׁל חִלְקִי, לֹא נִתְּנָה חִלְקִי לְאַחֵר וְלָכֵן שְׂנֵאֲמַר עִמּוֹ וְלִתְלוּדוֹתֵיהֶם שִׁוְלִידוֹ אַחֵר

DISCUSSION

third level of leadership of Israel (see Rashi). However, a midrash states that Zimri was the prince of the entire tribe, and the verse refers to him a leader of lesser standing in order to protect the honor of the tribe (*Bemidbar Rabba* 21:3).

25:15 | **Kozbi daughter of Tzur; he was head of the nations of a patrilineal house in Midyan:** Kozbi's lineage explains why the Israelite prince paraded her in front of the entire nation. He took pride in her because she was

a Midyanite princess, and he was also demonstrating solidarity and peace between the two nations. Pinchas put an end to this cosmopolitan flashiness.

sister, who was slain on the day of the plague in the matter of Peor. The Midyanites were connected to Moav, as the elders of Midyan traveled with the elders of Moav to convince Bilam to curse Israel. However, it seems that Midyan hated Israel even more than Moav did. It is clear from the verses later on (31:7–16) that the idea to seduce the Israelite men via Moavite and Midyanite women was a conscious strategy that was planned

by Bilam and the Midyanites, based on their understanding that the existence of the Israelite nation was dependent on their distinctiveness and sanctity. Consequently, they were willing to send their daughters, including even the daughter of their prince, to cause the Israelite men to sin and thereby to lead to their downfall.

The Census and Division of the Land

NUMBERS 26:1–65

Canaan, where they will engage in military combat. It is possible, as hinted in the opening phrase of this chapter, that a census is conducted now in order to determine how many people are left after the plague that struck the Israelites in the previous incident.

The children of Israel were counted shortly after their exodus from Egypt. Now, in their final year of wandering through the wilderness, Moses and Aaron's son, Elazar, are commanded to conduct another census. This census has military significance, among other purposes,¹ as the nation will shortly enter the land of

- 26** **1** It was after the plague; and the Lord said to Moses and to Elazar son of Aaron the priest, saying:
- 2** Take a census of the entire congregation of the children of Israel, from twenty years old and above, by their patrilineal house, all those fit for military service in Israel.
- 3** Moses and Elazar the priest spoke with them on the plains of Moav along the Jordan opposite Jericho, saying:
- 4** From twenty years old and above, in the same manner as the Lord had commanded Moses and the children of Israel to count them when coming out from the land of Egypt, so that the results of the two censuses may be compared.
- 5** Reuben, the firstborn of Israel, the sons of Reuben: *Second aliya* Hanokh, whose descendants comprised the family of the Hanokhites; for Palu, another son of Reuben, the family of the Paluites;
- 6** for Hetzron, the family of the Hetzronites; for Karmi, the family of the Karmites.
- 7** These are the families of the Reubenites; those counted were forty-three thousand seven hundred and thirty.
- 8** And the sons of Palu, his only son: Eliav.
- 9** And the sons of Eliav: Nemuel, Datan, and Aviram. This is Datan and Aviram, the distinguished of the congregation, who incited against Moses and against Aaron in the

- congregation of Korah, when they incited against the Lord.** Although the report of the census generally includes only the names of the families within each tribe and not the names of the individuals in each family, the Torah gives details about the Paluite family in order to mention Palu's grandsons, Datan and Aviram, who were leaders in the rebellion of Korah and his congregation.
- 10** The earth opened its mouth, and swallowed them and Korah, with the death of the congregation, when the fire devoured two hundred and fifty men, and they became a sign.
- 11** The Torah notes that the sons of Korah did not die, despite the fact that they were involved, to a certain degree, in the rebellion.²
- 12** The sons of Simeon by their families: for Nemuel, the family of the Nemuelites; for Yamin, the family of the Yaminites; for Yakhin, the family of the Yakhinites;
- 13** for Zerah, the family of the Zerahites; for Shaul, the family of the Shaulites.
- 14** These are the families of the Simeonites, twenty-two thousand two hundred.³
- 15** The sons of Gad by their families: for Tzefon, the family

DISCUSSION

26:14 | **The families of the Simeonites, twenty-two thousand two hundred:** This number indicates a decline of over 37,000 men since the time of the first census taken in the wilderness (see 1:23). It is possible that this precipitous decline is due in part to the plague that struck the

nation in the previous incident. This plague may have primarily targeted the tribe of Simeon, either because they were encamped closest to the Moavites, because they had particular affection for them, or because their leader, Zimri, encouraged them to engage with the foreign

women and even publicly and brazenly brought a Midyanite woman into the Israelite camp in order to sin (Rashi; see Jerusalem Talmud, *Sota* 4:7).

כו א אַחַתֶּם הַמִּכָּה בְיוֹם-הַמִּגַּפָּה עַל-דְּבַר פְּעוֹר: וַיְהִי אַחֲרֵי הַמִּגַּפָּה
 ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאַל אֶלְעָזָר בֶּן-אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר: שְׂאוּ אֶת-רֹאשׁוֹ
 ג כָּל-עֵדֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל-יֹצֵא עֲבָא
 ד בְּיִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם בְּעֵרְבַת מוֹאָב עַל-יַרְדֵּן יְרֵחוֹ
 ה לֵאמֹר: מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 ו הֵיִצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: רֵאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רֵאוּבֵן חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי
 ז לְפִלֹּא מִשְׁפַּחַת הַפִּלְאִי: לַחֲצֹרֵן מִשְׁפַּחַת הַחֲצֹרֹנִי לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי:
 ח אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הָרֵאוּבֵנִי וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וָאַרְבַּעִים אָלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת
 ט וּשְׁלֹשִׁים: וּבְנֵי פִלֹּא אֶלְיָאָב: וּבְנֵי אֶלְיָאָב נְמוּאֵל וְדַתָּן וְאַבִּירָם הוּא-דַתָּן וְאַבִּירָם
 י קְרוּאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הֵצִו עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן בְּעֵדֹת-קִנְחַן בְּהִצְתָּם עַל-יְהוָה:
 יא וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת-פִּיהָ וַתַּבְלַע אֹתָם וְאֶת-קִנְחַן בְּמֹות הָעֵדָה בְּאֵכָל הָאִישׁ אֵת
 יב חַמְשֵׁים וּמֵאֵתִים אִישׁ וַיְהִיו לְנֶס: וּבְנֵי-קִנְחַן לֹא-מָתוּ: בְּנֵי שְׁמַעוֹן
 יג לְמִשְׁפַּחַתָּם לְנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיִמִּין מִשְׁפַּחַת הַיְמִינִי לְיִכִּין מִשְׁפַּחַת
 יד הַיְכִינִי: לְיִדָּח מִשְׁפַּחַת הַזֹּרְחִי לְשֹׁאוֹל מִשְׁפַּחַת הַשְּׂאוֹלִי: אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמַעוֹנִי
 טו שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף וּמֵאֵתִים: בְּנֵי גָד לְמִשְׁפַּחַתָּם לְצַפּוֹן מִשְׁפַּחַת

קריאי

יא | ובני קנח לא מתו. הם היו בענה תחלה, ובשעת המחלוקת החרו תשובה בלבם, לפיכך נתפטר להם מקום גובה פניהם ושבו שם.

יג | ליד. הוא יצא (סמות, טו), לשון עיה, חבל משפחת אהד בטלה. וכן חמש משבט בנימין, שהרי בעסקה בנים ירד למצרים (בראשית מו, כח) וכן לא מנה חלף חמשה, וכן חצבון לגד, הרי שבע משפחות. ומצאנו פתלמוד ירושלמי (סוטה ה, י) ששפחת אהרן נסתלקו עניי בגוד ובאו הפגועים להלחם בגדחל, ונתנו לב לחזל למצרים, וחרו לחזוריהם שמונה משעות מהר החר למוסקה, שנאמר: "ובני ישרחל נסעו מבחלת בני יעקב מוסקה, שם מת אהרן" (דברים י, ו) והלא אהר החר מת, וממוסקה עד הר החר שמונה משעות יש למסרע? חלף חצרו לחזוריהם, וקדפו בני לוי חזריהם לחזורם, והקנו מהם שבע משפחות, ומבני לוי נפלו חרבע משפחות. משפחת שמעי, ועזיחל,

יחזומרים, מה חלו מתחסיין על שכטיהם? סבורין הם שלח שלטו המצרים פאמותניהם? חס בגפסם היו מושלים קל וחמר פגשותיהם! לפיכך הטיל הקדוש ברוך הוא שמו עליהם, ה"ח מצד זה וי"ד מצד זה, לומר, מעיד חני עליהם שהם בני חבותיהם. וזה הוא שפמפס על ידי דוד: "שכטי יח עדות לשרחל" (תהלים קכב, ד) השם הזה מעיד עליהם לשכטיהם לפיכך בקלם פתנכ: "החנכי", "הפלאי", חבל ב"ימנה" (להלן פסוק מד) לח הערך לומר 'משפחת הימני', לפי שהשם קבוע בו, יוד פראש וה"ח בסוף.

ט | אשר הוצו. חת ישרחל "על משה": בהצתם. חת העם "על ה": הוצו. השיחו חת ישרחל לריב "על משה", לשון הפעול:

י | ויהיו לנעם. לחות ולפדון, למען חסר לח יקרב חיש זר לחלק עוד על הפנה:

פרק כו

א | ויהי אחרי המגפה וגו'. משל לרועה שנכנסו זחבים לתוך עדרו והקנו פהו, והוא מונה חותן לידע מנין הנתרות. דבר אחר, פניחו ממגרים וממקרו למשה, נמקרו לו במנון, עכשיו שקרב למות ולהחזיר צונו, מחזיקם במנון.

ב | לבית אבתם. על שכט החב יתיחסו ולא חחר החס:

ג | וידבר משה ואלעזר הכהן אתם. דברו עמם על זאת, שניה המקום למנותם: לאמר, חמרו להם צריכים חתם להמנות:

ד | מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה וגו'. שיהא מנינם מבן עשרים שנה ומעלה, שנאמר: "כל העבד על הפקדים" וגו' (סמות, ל, ט).

ה | משפחת החנכי. לפי שהיו החמות מבין חותם

- of the Tzefonites; for Hagi, the family of the Hagites; for Shuni, the family of the Shunites;
- 16** for Ozni, referred to elsewhere as Etzbon,³ the family of the Oznites; for Eri, the family of the Erites;
- 17** for Arod, the family of the Arodites; for Areli, the family of the Arelites.
- 18** These are the families of the sons of Gad by their count, forty thousand five hundred.
- 19** The sons of Judah: Er and Onan. Er and Onan died in the land of Canaan. Although Er and Onan died childless and were therefore insignificant with regard to the census, there are several places in the Bible where they are memorialized by being mentioned among the offspring of the tribe of Judah.⁴
- 20** The sons of Judah by their families were: for Shela, the family of the Shelanites; for Peretz, the family of the Peretzites; for Zerach, the family of the Zerachites.
- 21** The sons of Peretz were further subdivided: for Hetzron, the family of the Hetzronites; for Hamul, the family of the Hamulites.
- 22** These are the families of Judah by their count, seventy-six thousand five hundred.
- 23** The sons of Issachar by their families: for Tola, the family of the Tola'ites; for Puva, the family of the Punites;
- 24** for Yashuv, the family of the Yashuvites; for Shimron, the family of the Shimronites.
- 25** These are the families of Issachar by their count, sixty-four thousand three hundred.
- 26** The sons of Zebulun by their families: for Sered, the family of the Seredites; for Elon, the family of the Elonites; for Yahle'el, the family of the Yahle'elites.
- 27** These are the families of the Zebulunites by their count, sixty thousand five hundred.
- 28** The sons of Joseph by their families: Manasseh and Ephraim. In the first census, Ephraim is mentioned before Manasseh whereas here the order is reversed (see 1:32–35). Perhaps the reason for this is that in the first census Ephraim was larger than Manasseh. Over the years Manasseh grew larger and Ephraim became smaller, and now, when Manasseh was much larger than Ephraim, it was mentioned first.
- 29** The sons of Manasseh: for Makhir, the family of the Makhirites, and Makhir begot Gilad; for Gilad, the family of the Giladites, which became known as a distinct and prominent family in its own right, with a strip of land known as the land of Gilad.
- 30** These are the sons of Gilad: for Iezer, the family of the Iezerites; for Helek, the family of the Helekites;
- 31** Asriel, the family of the Asrielites; Shekhem, the family of the Shekhemites;
- 32** Shemida, the family of the Shemida'ites; Hefer, the family of the Heferites. The Torah again mentions names of people within a family because they are relevant with regard to a particular incident, as will be related in the upcoming section (27:1–11).
- 33** Tzelofhad son of Hefer did not have sons, but daughters. The names of the daughters of Tzelofhad were Mahla, Noa, Hogla, Milka, and Tirtza.

טז הַצְּפוּנִי לַחֲגִי מִשְׁפַּחַת הַחֲגִי לְשׁוּנֵי מִשְׁפַּחַת הַשׁוּנִי: לְאַזְנֵי מִשְׁפַּחַת הָאָזְנִי
 יז לְעֵרֵי מִשְׁפַּחַת הָעֵרִי: לְאַרְזֹד מִשְׁפַּחַת הָאַרְזֵי לְאַרְאֵלִי מִשְׁפַּחַת הָאַרְאֵלִי:
 יח אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גֹד לְפִקְדֵיהֶם אַרְבַּעִים אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: בְּנֵי
 כ יהוּדָה עֵר וְאוּנָן וַיִּמֵת עֵר וְאוּנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיְהִי בְנֵי־יהוּדָה לְמִשְׁפַּחְתָּם
 כא לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת הַשְּׁלָנִי לְפָרֵץ מִשְׁפַּחַת הַפְּרָצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזְּרַחִי: וַיְהִי
 כב בְּנֵי־פָרֵץ לַחֲצֹרָן מִשְׁפַּחַת הַחֲצֹרָנִי לַחֲמוּל מִשְׁפַּחַת הַחֲמוּלִי: אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת
 כג יְהוּדָה לְפִקְדֵיהֶם שֵׁשָׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר
 כד לְמִשְׁפַּחְתָּם תּוֹלַע מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלְעִי לְפוּהַ מִשְׁפַּחַת הַפוּנִי: לְיִשׁוּב מִשְׁפַּחַת
 כה הַיִּשְׁבִּי לְשִׁמְזֹן מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמֹרְנִי: אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת יִשְׁשַׁכָּר לְפִקְדֵיהֶם אַרְבַּעַה
 כו וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְשִׁלְשׁ מֵאוֹת: בְּנֵי זְבוּלֹן לְמִשְׁפַּחְתָּם לְסֹרֵד מִשְׁפַּחַת
 כז הַסֹּרְדִי לְאֵלֹזָן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹזָנִי לְיִחִיאֵל מִשְׁפַּחַת הַיִּחִיאֵלִי: אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת
 כח הַזְּבוּלָנִי לְפִקְדֵיהֶם שִׁשִּׁים אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפַּחְתָּם
 כט מְנַשֶּׁה וְאַפְרַיִם: בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמַכִּיר מִשְׁפַּחַת הַמַּכִּירִי וּמַכִּיר הוֹלִיד אֶת־גִּלְעָד
 ל גִּלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי: אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אֵי־עֹזֵד מִשְׁפַּחַת הָאֵי־עֹזֵדִי לְחֵלֶק
 לא מִשְׁפַּחַת הַחֵלְקִי: וְאַשְׁרֵיאֵל מִשְׁפַּחַת הָאֲשֵׁרֵאֵלִי וְשִׁכֶם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי:
 לב וְשִׁמְיֹדַע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִי־דַעִי וְחֶפְרֵי מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי: וַיְצַלְפָּחַד בֶּן־חֶפְרֵי לֹא־הָיוּ
 לג לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בָּנוֹת צַלְפָּחַד מַחֲלָה וְנַעֲמָה חַגְלָה מְלֶכְהָ וְתַרְצֵה:

רשי

ומגנני יצקו לא נמנו בן חלק משפחת הקרחי, והרביעית לא ידעתי מה היא, ודבי תנחומי דרש שמתו במגפה בקרב בלעם (מדרש תנחומי ה) חבל לפי הקסדון שחסר משפט שמעון ממנו זה ממנו הראשון שבמדבר סיני, נראה שכל עשרים וחמשה חלק נפלו משפטו של שמעון.

כדו לישוב. הוא יוב החמוד ביוקדי מגנים, כי כל המשפחות נקראו על שם יוקדי מגנים והולדיו משם והלכה לא נקראו המשפחות על שםם, חוץ ממשפחות חפרים ומנשה שנולדו פלם במגדים, וחרק ועמנו בני בלעם בן בנימין ומנחם ביסודו של דבי משה הדקדקן, שדקה חמנו למגדים כשהיתה מעברת מהם, לכך נחלקו למשפחות, כחננו וחמול שהיו בני בנים להודיה, וחרק ומלכאל שהיו בני בנים של חשך, ואם חנה היא הדי טוב, ואם לחו חומר חני שהיו לכלב בני בנים הרבה,

טזו לאוני. חומר חני שזו משפחת חננו, ואינו יודע לפיה לא נקראת משפחתו על שמו:

- 34 These are the families of Manasseh; those counted were fifty-two thousand seven hundred.
- 35 These are the sons of Ephraim by their families: for Shutelah, the family of the Shutelahites; for Bekher, the family of the Bekherites; for Tahan, the family of the Tahanites.
- 36 These are the sons of Shutelah: for Eran, the family of the Eranites.
- 37 These are the families of the sons of Ephraim by their count, thirty-two thousand five hundred. These are the sons of Joseph by their families.
- 38 The sons of Benjamin by their families: for Bela, the family of the Bela'ites; for Ashbel, the family of the Ashbelites; for Ahiram, the family of the Ahiramites;
- 39 for Shefufam, the family of the Shufamites; for Hufam, the family of the Hufamites. Hufam was referred to as Hupim when the sons of Jacob descended to Egypt; Shefufam was referred to as Mupim.⁵
- 40 The sons of Bela were Ard and Naaman; the family of the Ardites; for Naaman, the family of the Naamites.
- 41 These are the sons of Benjamin by their families; and their counted were forty-five thousand six hundred.
- 42 These are the sons of Dan by their families: for Shuham, the family of the Shuhamites. These are the families of Dan by their families. Dan apparently had only one son, Shuham, who is referred to as Hushim in Genesis (46:23). Nonetheless his offspring were known as the tribe of Dan as well as the family of Shuham.
- 43 All the families of the Shuhamites, by their count, were sixty-four thousand four hundred.
- 44 The sons of Asher by their families: for Yimna, the family of the Yimnites; for Yishvi, the family of the Yishvites; for Beria, the family of the Beriites.
- 45 For the sons of Beria: for Hever, the family of the Heverites; for Malkiel, the family of the Malkielites.
- 46 The name of the daughter of Asher: Serah.^D
- 47 These are the families of the sons of Asher by their count, fifty-three thousand four hundred.
- 48 The sons of Naphtali by their families: for Yahtze'el, the family of the Yahtze'elites; for Guni, the family of the Gunites;
- 49 for Yetzer, the family of the Yetzerites; for Shilem, the family of the Shilemites.
- 50 These are the families of Naphtali by their families; their counted were forty-five thousand four hundred.
- 51 These are the counted of the children of Israel, six hundred thousand one thousand seven hundred and thirty.^D
- ^{Third} 52 The Lord spoke to Moses, saying:
^{aliya} 53 To these families listed above the land shall be divided as an inheritance, according to the number of names. The census was not meant merely to serve a military function, but also to delineate those to whom the land will be divided.

DISCUSSION

26:46 | **Daughter of Asher: Serah:** Serah stands out in this list of names, which generally includes only male heads of families. Some commentaries say that Serah was still alive at that time, making her the oldest woman in the entire nation, as she was also alive when Jacob and his family first immigrated to Egypt (Genesis 46:17). Consequently, she carried memories of the entire history of the nation (see *Sota* 13a). According to a different midrash, she was

blessed by Jacob that she would never die (*Batei Midrashot* 2, *Midrash Eshet Hayyil*). One version of Onkelos asserts that Serah was not actually Asher's daughter but rather his stepdaughter (see Ramban). Nevertheless, since she grew up in Asher's house she was included in his family and is mentioned with the tribe of Asher.

26:51 | **Six hundred thousand one thousand seven hundred and thirty:** This is close to the number of the children of Israel at the time

of the exodus from Egypt (see Exodus 38:26). Although the numbers of each tribe changed over the forty years in the wilderness, the total number of the people stayed approximately the same. Consequently, the number six hundred thousand has been seen as a significant number, representing the nature and essence of the Jewish people (see *Pirkei deRabbi Eliezer* 39; *Rabbeinu Bahya*, Genesis 46:27; this is a common theme in the writings of the Maharal).

לר
 לה
 לו
 לו
 לח
 לט
 מ
 מא
 מב
 מג
 מר
 מה
 מו
 מז
 מח
 מט
 נ
 נא
 נב
 נג

אֱלֹהֵי מִשְׁפַּחַת מִנְשֵׁה וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים אֱלֹהֵי וְשִׁבְעַת מֵאוֹת: אֱלֹהֵי
 בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפַּחַתָּם לְשׁוֹתֵלַח מִשְׁפַּחַת הַשְּׁתַלְחֵי לְבָכָר מִשְׁפַּחַת הַבְּכָרִי
 לְתַחַן מִשְׁפַּחַת הַתַּחֲנִי: וְאֱלֹהֵי בְנֵי שׁוֹתֵלַח לְעֶרְוֹן מִשְׁפַּחַת הָעֲרֻנִי: אֱלֹהֵי
 מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשָׁלֹשִׁים אֱלֹהֵי וַחֲמִשׁ מֵאוֹת אֱלֹהֵי בְנֵי־
 יוֹסֵף לְמִשְׁפַּחַתָּם: בְּנֵי בְנִימָן לְמִשְׁפַּחַתָּם לְבָלַע מִשְׁפַּחַת הַבְּלַעִי
 לְאִשְׁבֵּל מִשְׁפַּחַת הָאִשְׁבֵּלִי לְאַחִירָם מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירָמִי: לְשׁוֹפָם מִשְׁפַּחַת
 הַשׁוֹפָמִי לְחוֹפָם מִשְׁפַּחַת הַחוֹפָמִי: וַיְהִיו בְּנֵי־בָלַע אֲרָד וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאֲרָדִי
 לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמָי: אֱלֹהֵי בְנֵי־בְנִימָן לְמִשְׁפַּחַתָּם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים
 אֱלֹהֵי וְשִׁשׁ מֵאוֹת: אֱלֹהֵי בְנֵי־דָן לְמִשְׁפַּחַתָּם לְשׁוֹחָם מִשְׁפַּחַת
 הַשׁוֹחָמִי אֱלֹהֵי מִשְׁפַּחַת דָּן לְמִשְׁפַּחַתָּם: כָּל־מִשְׁפַּחַת הַשׁוֹחָמִי לְפְקֻדֵיהֶם
 אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֱלֹהֵי וְאַרְבַּע מֵאוֹת: בְּנֵי אֲשֵׁר לְמִשְׁפַּחַתָּם
 לְיִמְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה לְיִשׁוּי מִשְׁפַּחַת הַיִּשׁוּי לְבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי:
 לְבְנֵי בְרִיעָה לְחֶבֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכִיָּאל מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִיָּאֵלִי: וְשֵׁם בֵּת־
 אֲשֵׁר שָׂרַח: אֱלֹהֵי מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֲשֵׁר לְפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֱלֹהֵי וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת: בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפַּחַתָּם לְיִחִיצְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיִּחִיצְאֵלִי לְגֹנִי
 מִשְׁפַּחַת הַגֹּנִי: לְיִצְרָר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרָרִי לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת הַשְּׁלִמִי: אֱלֹהֵי מִשְׁפַּחַת
 נַפְתָּלִי לְמִשְׁפַּחַתָּם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֱלֹהֵי וְאַרְבַּע מֵאוֹת: אֱלֹהֵי פְקוּדֵי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁשׁ־מֵאוֹת אֱלֹהֵי וְאַלְף וְאַלְף שִׁבְעַת מֵאוֹת וְשָׁלֹשִׁים:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: לְאֱלֹהֵי תַחֲלֵק הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת: כַּג שְׁלִישִׁי

רש"י

מו | וְשֵׁם בֵּת אֲשֵׁר שָׂרַח. לְמִי שֶׁהִיטָה קִימַת בְּחַיִּים מְנַחֵה קְיָאן:
 נג | לְאֱלֹהֵי תַחֲלֵק הָאָרֶץ. וְלֹא לְמַחֲוִינֵם מִגֵּן עֲשָׂרִים, חָף עַל פִּי שֶׁבָּאוּ לְכַלֵּל עֲשָׂרִים גְּטָרִים חֲלוּקֵי הַחֶקֶן, שֶׁהָיוּ שָׁבַע שָׁנִים כִּבְשָׁו וְשָׁבַע חֲלוּקֵי, לֹא נִטְלוּ חֵלֶק בְּחֶקֶן חֵלְאָ חֲלוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲלוּקֵי וְחֵלְקָה, וְחָס הָיוּ לְאַחַד מֵהֶם שָׁשָׁה כְּנִס, לֹא נִטְלוּ חֵלְאָ חֲלוּקֵי חֲבִיבִים לְבָדוּ:

לח | לְאֲחִירָם. הוּא חֲחִי שְׁנִידָר לְמַנְכִּיָּם (כַּרְשִׁית מו, כז), וְלִפִּי שְׁנִידָרָה עַל שֵׁם יוֹסֵף שֶׁהָיָה חֲחִיו וְכִס מְנַנְנו נִקְרָא חֲחִיָּקָם:
 לט | לְשׁוֹפָם. הוּא מְפִיס (כַּרְשִׁית עט), עַל שֵׁם שֶׁהָיָה יוֹסֵף שְׁפִיחַ בֵּין הָאֲפוֹת:
 נב | לְשׁוֹחָם. הוּא חָסִים (סס כג):

לו | וְאֱלֹהֵי בְנֵי שׁוֹתֵלַח וְגו'. שֶׁחַר בְּנֵי שׁוֹתֵלַח נִקְרָאוּ תוֹלְדוֹתֵיהֶם עַל שֵׁם שׁוֹתֵלַח, וּמַעֲבָרָן וְנִחָה מִשְׁפַּחָה רַבָּה וְנִקְרָאתָ עַל שֵׁמוֹ, וְנִחָשְׁבוּ בְּנֵי שׁוֹתֵלַח לְשֵׁתֵי מִשְׁפַּחֹת. עַל וְחָשְׁבוּ, וְתִמְנָחַל בְּפִקְשָׁה ז' חֲמִשִּׁים וְשִׁבְעַת מִשְׁפַּחֹת וּמִבְּנֵי לְוִי שְׁמוֹנֶה, הָרִי שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה, וְהָיוּ שְׁנַיִם: "כִּי חָתַם הַמַּעֲנֵט" וְגו' (דְּבָרִים יז, יז), ה"ח מַעֲנֵט, חֲמִשָּׁה חָתַם חֲסָדִים מִמִּשְׁפַּחֹת כָּל הָעַמִּים שֶׁהָיוּ שְׁבָעִים, חָף זֶה הַבְּנֵי מִיִּסּוּדוֹ עַל כִּי מִשָּׁה הַדְּקָשׁוֹ, חָף הַעֲבָרְתָּ לְפִחַת וְלִהְיוֹתָ בְּדָבָרֶיךָ:

- 54** On the one hand, **to the family that is greater in number you shall increase its inheritance, and to the family that is lesser in number you shall decrease its inheritance; each family, according to its counted, its inheritance shall be given.**
- 55** **However, on the other hand, by lot the land shall be divided; according to the names of the tribes of their fathers they shall inherit.**
- 56** **Their inheritance shall be divided by lot whether the many or the few.^d**
- 57** **These are the counted of the Levites, who will not inherit portions of the land but are nevertheless counted along with the rest of the nation, according to their families: for Gershon, the family of the Gershonites; for Kehat, the family of the Kehatites; for Merari, the family of the Merarites.**
- 58** **These are the families of Levi divided into more specific family groups: the family of the Livnites, the family of the Hebronites, the family of the Mahlites, the family of the Mushites, the family of the Korahites. Kehat begot Amram.**
- 59** **The name of Amram's wife was Yokheved daughter of Levi, who was born to Levi in Egypt.** This is one of the verses from which the Sages derive that Yokheved was born as the family of Jacob entered Egypt. The verse is understood to mean although Yokheved was born in Egypt, she was not conceived there.⁶ **She bore to Amram: Aaron, Moses, and Miriam their sister.**
- 60** **To Aaron were born: Nadav, Avihu, Elazar, and Itamar.**
- 61** **Nadav and Avihu died when they offered strange fire before the Lord.** It would appear that Nadav and Avihu did not have sons, although it is possible that they had daughters. Similar to Judah's sons, Er and Onan, although Nadav and Avihu died at a young age without sons, they are memorialized through the mention of their names in the genealogy of their father's family.
- 62** **Those counted were twenty-three thousand, each male from one month old and above; for they were not counted among the children of Israel, because no inheritance was given to them among the children of Israel.**
- 63** **These are the counted of Moses and Elazar the priest, who counted the children of Israel on the plains of Moav by the Jordan opposite Jericho.**
- 64** **Among these people, who were counted in preparation for entering the land of Canaan, there was not a man from the counted of Moses and Aaron the priest, who counted the children of Israel in the wilderness of Sinai.**
- 65** **As the Lord said of them, in response to the sin of the spies (14:23–24): They will die in the wilderness. No man was left of them, except Caleb son of Yefuneh, and Joshua son of Nun.**

The Inheritance of the Daughters of Tzelofhad

NUMBERS 27:1–11

In the previous chapter, the families counted in the plains of Moav were determined as the basic units to which the land was to be divided. The Torah provides greater detail as to why the daughters of Tzelofhad were also mentioned in the counting and about the significance of their story.

27 1 **The daughters of Tzelofhad, son of Hefer, son of Gilad, son of Makhir, son of Manasseh, from the families of Manasseh**

son of Joseph, approached; these are the names of his daughters: Mahla, Noa, Hogla, Milka, and Tirtza.

DISCUSSION

26:56 | **Their inheritance shall be divided by lot whether the many or the few:** These two descriptions of the method of dividing the land would seem to be inconsistent: Was the land

divided according to a lottery or based upon the size of the family? Some commentaries explain that the size of each tribe or family's inheritance was determined by the census, but the location

of that territory was determined by lottery (see 33:54; Rashi; Ramban).

נד לְרֹב תְּרַבֶּה נַחֲלָתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעִיט נַחֲלָתוֹ אִישׁ לְפִי פְקֻדָּיו יִתֵּן נַחֲלָתוֹ: אַךְ-
 נה בְּגֹזֶל יִחַלֵּק אֶת-הָאָרֶץ לְשִׁמּוֹת מִטּוֹת-אֲבֹתָם יִנְחִלוּ: עַל-פִּי הַגּוֹזֵל תִּחַלֵּק
 נו נַחֲלָתוֹ בֵּין רֹב לְמַעַט:
 נח וְאֵלֶּה פְקֻדֵי הַלְוִי לְמִשְׁפַּחְתָּם לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת
 הַגֵּרְשָׁנִי לְקָהָת מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי לְמִרְרֵי מִשְׁפַּחַת הַמִּרְרִי: אֵלֶּה וּמִשְׁפַּחַת לְוִי
 מִשְׁפַּחַת הַלְבִנִי מִשְׁפַּחַת הַחֲבֵרֹנִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחֲלִי מִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי מִשְׁפַּחַת
 נט הַקָּרְחִי וְקָהָת הוֹלֵד אֶת-עֲמֶרֶם: וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ עֲמֶרֶם יוֹכָבֵד בַּת-לְוִי אִשְׁרָה יִלְדָה
 אֹתָהּ לְוִי בְּמִצְרַיִם וַתֵּלֶד לְעֲמֶרֶם אֶת-אֶהֱרֹן וְאֶת-מֹשֶׁה וְאֵת מֵרִים אַחֲתָם:
 ס וַיֹּוֹלֵד לְאֶהֱרֹן אֶת-נָדָב וְאֶת-אֲבִיהוּא אֶת-אֶלְעָזָר וְאֶת-אִיתָמָר: וַיָּמָת נָדָב
 סב וְאֲבִיהוּא בְּהַקְרִיבֶם אִשׁ-זָרָה לְפָנָי יְהוָה: וַיְהִי פְקֻדִיהֶם שְׁלִשָׁה וְעֶשְׂרִים אָלֶף
 סג כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה כִּי לֹא הִתְפַּקְּדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא-נָתַן
 סד לָהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אֵלֶּה פְקֻדֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ
 סה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ: וּבְאֵלֶּה לֹא-הָיָה אִישׁ מִפְּקֻדֵי
 מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר סִינַי: כִּי-אָמַר יְהוָה
 לָהֶם מוֹת יָמָתוֹ בְּמִדְבַר וְלֹא-נֹתַר מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם-כָּלֵב בֶּן-יִפְנָה וַיְהוֹשֻׁעַ
 כז בֶּן-נוּן: וַתִּקְרַבְנָה בָנוֹת צִלְפָּחָד בֶּן-חֲפֹר בֶּן-גִּלְעָד בֶּן-מַכִּיר בֶּן-מְנַשֶּׁה
 לְמִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן-יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בָּנֹתָיו מִחֲלָה נִעְמָה וְחַגְלָה וּמִלְכָּה וְתַרְצִיָּה:

רש"י

במקרים ואין הוקחה במקרים, כפי שכתבנו ליתרון החומה ולקחה, והיא השלימה מעט שבעים, שהדי פקדון חי חתה מוציא חלק ששים ותשע:

סב כי לא התפקדו בתוך בני ישראל, להיות נמנו בני עשרים שנה, מה טעם? כי לא נתן להם נחלה, והנמנו מבן עשרים שנה היו בני נחלה, שנחמה: "איש למי פקדיו יתן נחלתו" (לעיל פסוק טז).

סד ובאלה לא היה איש וגו'. חבל על הנשים לא נקרה גזירת המדגלים, למי שהן היו מחבבות את החרון, הנשים חומרים: "נתנה לראש ונשבה מקדומה" (לעיל יד). והנשים חומרות: "נתנה לנו חרזה" (והלן כו, ד), לכך נשמרה פקדת בנות צלפחד לכאן:

פרק כז

א | למשפחת מנשה בן יוסף, למה נחמה? והלא כבר נחמה: "בן מנשה", חלק לאומר לך, יוסף חבב את

החיים. כיצד? שני חסידים מיוצאי מצרים שהיו להם בעט בבחי החרון, לזה חסד ולזה שלשה, החרון נטל חלק חסד, והשלשה נטלו שלשה, שנחמה: "לחלה תחלק החרון", חזקה נחלתו חל חבי וחרון הפל פשוה, וזה שנחמה: "לשמות משות חסות ונחלו", שחר שנטלו הנשים חלקיה למי חסות שיצאו ממצרים, וחלו מתחלה חלקיה למנון יוצאי מצרים, לא היו נוטלין חלו החרפעה חלק שני חלקים, עכשיו נטלו חרפעה חלקים:

נו על פי הגזרל, הגזרל היה מדבר כמו שפסקתי למעלה, מצד שנתחלה בדיח הקדש, וכן הוא חומר: "וינתנו לכלב את חבדון (על פי ה) (כפאסר דבר משה)" (שופטים ח, כ), וחומר: "על פי ה' נתנו לו את העיר אשר שאל" (יהושע יג, י). משות אבתם, יצאו גרים ועבדים:

נח | אלה משפחת לוי, חסר פהן משפחות השמעיו והעזיחלי וקנת מן הינהרי:

נט | אשר ילדה אתה ללוי במצרים, חשתו ולקחה

נד | לרב תרבה נחלתו. לשבט שהיה מקדש בחובלוסין נתנו חלק רב. ואף על פי שלא היו החלקים שנים, שהיה הפל למי רבוי השבט חלקו החלקים, לא עשו חלק על ידי גזרל, והגזרל היה על פי דיח הקדש, כמו שפסקה בבבא בתרא (דף קכב ע"א) חלעזר הכהן היה מלבש בחורים ותמים וחומר בדיח הקדש: אם שבט פלוני עולה, תחום פלוני עולה עמו, והשקטים היו פתונים בשנים עשר פתקין ושנים עשר גזרלון בשנים עשר פתקין, וכללם בקלפי, והגזרל מקנים ידו לתובה ונטל שני פתקין, עולה בידו פתק של שם שבטו ופתק של גזרל המפקש לו, והגזרל עמו היה עוזר וחומר: חזי הגזרל עליתי לגזרל פלוני לשבט פלוני, שני שנים, יעל פי הגזרל, ולא נתחלה החרון במקדש, למי שיש גזרל משה מחברו, חלק פשוה: בית בור רע כנגד בית סחה טובה, הפל למי הקמים:

נה | לשמות מטות אבתם, חלו יוצאי מצרים שנה הפתונג נחלה זו מקל הנחלות שפתונה, שכל הנחלות החיים יוקדים את המתים, וכן מתים יוקדים את

- 2 They stood before Moses, before Elazar the priest, before the princes and the entire congregation, at the entrance of the Tent of Meeting, saying:
- 3 Our father died in the wilderness, and he was not among the congregation of those who congregated against the Lord in the congregation of Korah, and therefore he did not die in a miraculous and dramatic fashion, as he died for his own sin,^d like any regular person,⁷ and he had no sons.
- 4 Why should the name of our father be subtracted from among his family because he had no son? Since we are his daughters, give us a portion among the brothers of our father, as his heirs.
- 5 Moses brought their case before the Lord, as he did not have clear instructions pertaining to this type of case.
- 6 The Lord spoke to Moses, saying:
- 7 The daughters of Tzelofhad speak justly: Consequently, you shall give them a portion for inheritance among their father's brothers and you shall convey the inheritance of their father to them.^d
- 8 The specific instruction given in response to the request of the daughters of Tzelofhad is now formulated as a general principle: **To the children of Israel, you shall speak, saying: If a**

Fourth
aliya

- man will die, and he has no son, you shall convey his inheritance to his daughter.
- 9 If he has no daughter either, you shall give his inheritance to his brothers.
- 10 If he has no brothers, you shall give his inheritance to his father's brothers.
- 11 If his father has no brothers, you shall give his inheritance to his next of kin from his family, and he shall take possession of it. It shall be for the children of Israel a statute of justice, as the Lord had commanded Moses. The basic principle of the law of inheritance, as explained by the Oral Law, is that the estate of the deceased is transferred according to a downward-upward-downward scheme. When an individual dies, his property is inherited by his offspring; if he has sons they inherit the property, and if not, his daughters inherit the property. If the deceased has no living descendants, the property goes up a generation to the father of the deceased. If he is not alive, it goes down to his children, meaning the siblings of the deceased. If the father of the deceased has no living descendants, it goes up another generation to the paternal grandfather of the deceased and to his offspring, and so on, as far as necessary until an heir is located.⁸

Preparation for the Demise of Moses

NUMBERS 27:12–23

nation that he led for so many years, he requests that God appoint a fitting replacement who will become the nation's leader after his demise.

Although this passage addresses the impending death of Moses, it does not actually relate the historical event of his death. This is because the remainder of the book discusses other tasks that Moses had to complete before his death. Only at the end of Deuteronomy, after Moses' long farewell address to the nation, does Moses obey the command that appears in this passage to ascend the highlands of Avarim, where he would depart from the world.

Moses was not granted permission to enter the land of Canaan. The task of conquering and dividing the land will therefore have to be accomplished by his replacement. Before Aaron's death God commanded him to pass on his position to his son, Elazar. Now, in light of Moses' impending death and with a sense of responsibility toward the

- 12 The Lord said to Moses: Ascend to this highlands of Avarim,^b and see the land that I have given to the children of Israel. Some commentaries explain that Moses was to ascend

- a mountain peak that could be seen from each direction [*ever*] and which overlooked the entire area.
- 13 You will see it, and you also will be gathered to your people,

BACKGROUND

27:12 | **This highlands of Avarim:** It appears that Avarim is a general name for the mountain range of northwest Moav, one of whose peaks was Mount Nevo (see 33:47; Deuteronomy 32:49).

27:3 | **As he died for his own sin:** In the Talmud (*Shabbat* 96b) it is explained that this expression refers to a specific sin: Tzelofhad was the individual caught gathering wood on the Sabbath (15:32). This is quoted by most of the commentaries on this verse. According to this explanation, the contrast between Tzelofhad and the congregation of Korah is meant to indicate that Tzelofhad died for his personal sin and did not cause an entire congregation to sin or others to die. Consequently, his death should suffice as

DISCUSSION

punishment for his sin, and his descendants should inherit his rightful portion of the Land of Israel.

27:7 | **And you shall convey the inheritance of their father to them:** Tzelofhad was no longer alive, yet his rights to a portion of the Land of Israel were honored due to the fact that he was among those who left Egypt. This proves that the Land of Israel was apportioned to those who left Egypt. Their descendants, who were the ones who actually entered the Land of Israel, inherited the rights of those who had left Egypt (see *Bava Batra* 116b–117b).

וַתַּעֲמֹדנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנָי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וּלְפָנָי הַנְּשִׂאִים וְכָל־הָעֵדָה פָּתַח
אֶהְלִמוּעֵד לֵאמֹר: אָבִינוּ מִתּ בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא־הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעֲדִים
עֲלֵיהוּהָ בַּעֲדַת־קָרַח כִּי־בַחֲטָאוּ מִתּ וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ: לָמָּה יַגְרַע שֵׁם־אָבִינוּ
מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֶּן תְּנַהֲלָנוּ אַחֲזָה בְּתוֹךְ אַחֵי אָבִינוּ: וַיִּקְרַב מֹשֶׁה
אֶת־מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: מִן בָּנוֹת צִלְפַּחַד דְּבַרְתָּ נָתַן תִּתֵּן לָהֶם אַחֲזַת
נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן: וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תִּדְבַר לֵאמֹר אִישׁ כִּי־יָמוֹת וּבֶן אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְבָתּוֹ: וְאִם־
אֵין לוֹ בֵּת וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאָחִיו: וְאִם־אֵין לוֹ אַחִים וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ
לְאָחֵי אָבִיו: וְאִם־אֵין אַחִים לְאָבִיו וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְשֹׂארוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו
מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וַיִּרְשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֶה אֶל־הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וּרְאִיתָה אֹתָהּ וְנֹאסַפְתָּ אֶל־עַמּוּךָ גַּם־אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר

רש"י

בז, ו) לא נטענה חלף לחיות הדור בלבד, וכן: "והעבדתם ח"ת נחלתו לביתו" (להלן פסוק ח), ככלן הוא חומר: "ונתתם" (להלן פסוקים ט-יח) ונבית הוא חומר: "והעבדתם".

יא | לשאר הקרב אליו ממשפחתו. ואין משפחה קרויה חלף משפחת האב:

יב | עלה אל הר העברים. למה נסמכה לכאן? פיון שחמר הקדוש ברוך הוא: "נתן נתן להם" (לעיל פסוק ז), חמר: חותני צנה המקום להנהיג, שמיח התרה הגזקה ויבגשם לחקו, חמר לו הקדוש ברוך הוא: גזרתו במקומה עומדת דבר חמה, פיון שנגשם משה לנחלת בני גד ובני ראובן, שמיח וחמר: פמקמה שהתיר לי גדתי. משל למלך שגזר על בני שלח יבגשם לביתו פלטיון שלו, נגשם לשער והוא חכריו, לחצר והוא חכריו, לטריקליו והוא חכריו, פיון שגזר להבגשם לקיטוון חמר לו: בגו, מכאן וחיילך חיתה חסור לבגשם:

יג | כאשר נאסף אהרן אחיו. מכאן שנתחנה משה למיתתו של חרן. דבר חמה, חיו חמה טוב ממנו: "על חמר לא קדשקם" (דברים לב, ח) חר חם קדשקם חותני עזין לא יגיע ונבגשם להפטר מן העולם. ככל מקום

ח"ת חכרים עמו. דפי עקיבא חומר: מקושש עגים היה; ודפי שמעון חומר: מן המעפילים היה.

ד | למה יגרע שם אבינו. חנו במקום בן עומדות, ואם חיו הנבגות חסובות זכע תתיבס חמנו לבגשם: כי אין לו בן. חר חם היה לו בן לא היו תוכעות כלום, מצד שחכמנות חיו:

ה | ויקרב משה את משפטן. נתעלמה הלכה ממנו. וכאן נפרע על שנטל עטרה לומר: "והדבר אשר יקשה מקם תקדכו חל" (דברים ח, ז). דבר חמה, לחונה הייתה פקשה זו להבגשם על ידי משה, חלף שזכו בגות צלפחד ונכתבה על ידו:

ז | בן בגות צלפחד דברת. פתגמו: "יחזית". כך פתובה פקשה זו לפע פמרום, מצד שחמה עינו מה שלח לחמה עינו של משה: בן בגות צלפחד דברת. יפה תבעו, חשתי חקם שהקדוש ברוך הוא מודה לדבריו: נתן נתן. שני חלקים, חלק חכריו שהיו מיוצאי מצרים, וחלקו עם חיו בגבסי חמר: והעברתה. לשון עברה היא, בני שחיו מניח בן לרשו. דבר חמה, על שם שהבית מעברת נחלה משבט לבגשם. שפנה ובעלה ויחיו חותמי, ש"לח חשב נחלה" (להלן

החקו, שחמר: "והעלתם ח"ת עגמתי" וגו' (בראשית ט, כה) ובגותו חבגו ח"ת חקו, שחמר: "תנה לנו חמה" (להלן פסוק ד). וללמדך שהיו כלם צדיקים, שכל מי שפגעשו ומנעה חבגו סתומים ופטר כך הפתוב בחד מהם לחסו לבגשם, חרי זה עדיה בן עדיה, ואם יחסו לבגשם, פגו: "ב"ח שפגעו בן נתנה בן חלשמע" (מלכים ב, כה). פידוע שכל הנפדים עמו רשעים היו: מחלה נעה וגו'. ולהלן (ב, יח) הוא חומר: "ותהיינה מחלה תרעה", מצד שכלן שקולות זו בזו, לפיכך שנה ח"ת סדקו:

ב | לפני משה ולפני אלעזר. מצד שלח עמדו למנהם חלף בגנת החקבעים חמר שמת חרן: לפני משה. וחחר כך "לפני חלעזר", חפשי חם משה לא ידע חלעזר יודע? חלף סקם המקרח ודקשהו, דברי דפי יאשיה. חח חנו משהו דפי חלעזר חומר: בגית המדקש היו יושבים, ועמדו לפני כלם:

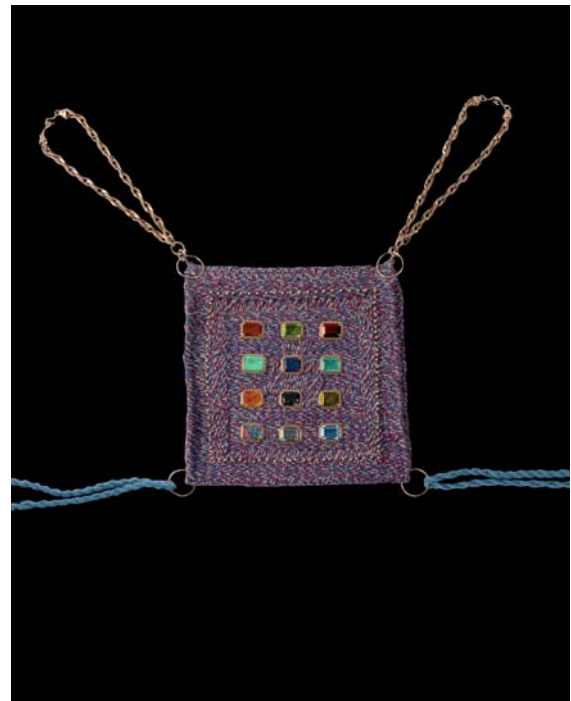
ג | והוא לא היה וגו'. לפי שהיו פחות לומר "בחיחו ח"ת, מקחו חומר: לא בחטו מתלוננם ולא בעדת חרן שהטו על הקדוש ברוך הוא, חלף בחיחו לבדו מת ולא החטיו

you will die, as Aaron your brother was gathered; just as Aaron died without suffering, your soul will depart in absolute tranquility and will be attached to its Creator.⁹

- 14 You will not enter the land because you defied My directive in the wilderness of Tzin, in the dispute of the congregation,¹⁰ to sanctify Me with the water before their eyes. It is the water of dispute in Kadesh in the wilderness of Tzin. Consequently, I decreed that you and Aaron would die in the wilderness.
- 15 Moses did not ascend the mountain immediately because he had important matters that he needed to attend to first. The first issue was his future replacement. Moses spoke to the Lord, saying:
- 16 May the Lord, God of the spirits of all flesh,^D appoint a man over the congregation,
- 17 who will go out before them when they go out to war, who will come before them for other matters,¹¹ who will take them out, and who will bring them in, ensuring the unity of the nation, so that the congregation of the Lord will not be like a flock that has no shepherd.
- 18 The Lord said to Moses: Since you are searching for a man of this type, take you Joshua son of Nun, a man in whom there is, already now, a lofty spirit, and lay your hand upon him in order to transfer to him your unique abilities and authority.
- 19 Stand him before Elazar the priest, and before the entire congregation, and command him before their eyes. You shall instruct him about his position of leadership in the presence of the congregation so that they will respect his authority and obey his instructions.
- 20 You shall confer from your unique grandeur upon him,^D so that the entire congregation of the children of Israel will heed.
- 21 However, unlike you, Moses, who receives instructions directly from Me, Joshua will need an intermediary to receive My instructions: Before Elazar the priest he shall stand, and he

will inquire for him regarding the judgment of the Urim before the Lord, by way of the lights that will brighten in the stones of the breast piece and thereby communicate God's will to the priest;¹² at his, Elazar's, directive¹³ they shall go out, and at his directive they shall come, he and all the children of Israel with him, and the entire congregation.

- 22 Moses did as the Lord had commanded him; he took Joshua, and stood him before Elazar the priest, and before the entire congregation.
- 23 He laid his hands upon him, and commanded him, as the Lord spoke at the hand of Moses.

Breast piece of the High Priest

DISCUSSION

27:16| **The Lord, God of the spirits of all flesh:** Moses chose to address God in this unique manner due to the nature of his request. Moses requested that God, who understands the nature and character of each person, appoint a replacement for him who would know how to relate to each member of the nation (see Rashi).

27:20| **You shall confer from your grandeur upon him:** It is possible that this grandeur is Moses' honor (Ibn Ezra; Sforno), his wisdom, or his other character traits. However, it is also possible that this is referring to the radiance of Moses' face, as the verses in Exodus state that "the skin of his face was radiant" (34:29–30). The

Sages say that people would compare the faces of the two leaders, saying that Moses' face was like the sun and Joshua's face was like the moon, meaning that Joshua's face also shone, but it was less bright than Moses' face (*Bava Batra* 75a).

יד נֹאסֵף אֶהְרֹן אָחִיךָ: כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בַמִּדְבָּר-צֵן בְּמִרְיַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי
 טו בַּמִּים לְעֵינֵיהֶם הִם מִי־מִרְיַת קֹדֶשׁ מִדְּבַר-צֵן:
 טז יְהוָה לֵאמֹר: יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה: אֲשֶׁר־יֵצֵא
 יז לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה
 יח בְּצֵאֵן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רַעָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון
 יט אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ וְסַמַּכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו: וְהֵעַמְדַתְּ אֹתוֹ לְפָנַי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
 כ וּלְפָנַי כָּל־הָעֵדָה וְצִוִּיתָהּ אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם: וְנָתַתָּה מִהוֹדֶךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָל־
 כא עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וּלְפָנַי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאֵל לֹו בְּמִשְׁפַּט הָאוֹדִים לְפָנַי
 כב יְהוָה עַל־פִּי וַיֵּצְאוּ וְעַל־פִּי יָבֹאוּ הוּא וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ וְכָל־הָעֵדָה: וַיַּעַשׂ
 כג מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֵדְהוּ לְפָנַי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
 וּלְפָנַי כָּל־הָעֵדָה: וַיִּסַּמֵּךְ אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּצְוֵהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:

רש"י

שִׁירָשׁוּ פִּי חַת גְּדֻלַּת: חָמַר לוֹ הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא: לֹא
 כָּךְ עָלְתָה בְּמִשְׁכָּבָה לִפְנֵי, קִדְּשֵׁי הוּא יְהוֹשֻׁעַ לְטוֹל שֶׁכֶר
 שְׂמוּשָׁו, שֶׁלֹּא מִשׁ מִתּוֹךְ הַחֵלֶב וְזֶהוּ שֶׁחָמַר שְׂלֵמָה: "עַל
 תְּחִינָה יִחַל פְּרִיָּה" (מַשֵּׁל ט, יח): אֱלֹהֵי הָרוּחַת. לְמַה
 נִחְמַד? חָמַר לִפְנֵי: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי לִפְנֵי דַעְתוֹ
 שֶׁל כָּל חָדָד וְחָדָד וְחִינּוּ דוּמִיּוֹן זֶה לְזֶה, מִנֵּה עֲלִיהֶם
 מְנַהֵג שֶׁהֵיחָ סוּבֵל כָּל חָדָד וְחָדָד לְכִי דַעְתוֹ:
 יו | אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם. לֹא כְּדָרְךָ מַלְכֵי הַדְּמוֹת שׁוֹשְׁבִים
 בְּבִתְנֵיהֶם וּמְשַׁלְּחִין חַת חִילוּתֵיהֶם לְמַלְחָמָה, חֵלֶב קָמֹו
 שְׁעִשִׁיתִי חֵט, שְׁנִלְחַמְתִּי בְּסִיחוֹן וְעוֹ, שְׁנִחְמַר: "חֵל תִּנְרַח
 אֲתָן" (בְּמִדְבָר טו, לו) וְכִדְרָךְ שְׁעִשִׂה יְהוֹשֻׁעַ, שְׁנִחְמַר: "וַיִּלַּךְ
 יְהוֹשֻׁעַ חֲלוֹו וַיִּחְמַד לוֹ הַלְגוּ חֵתָה" וְגו' (וַיְהוֹשֻׁעַ ה, ג), וְכֵן
 כְּדָרְךָ הוּא חוֹמֵר: "כִּי הוּא יוֹצֵא וְיָבִא לְפָנֵיהֶם" (שְׂמוּחַל ח'
 יח, טו), יוֹצֵא בְּרֹאשׁ וְנִכְנֵם בְּרֹאשׁ: וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם, בְּקִבְיֹותָיו:
 וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם, בְּקִבְיֹותָיו, דְּבַר חֵתָה, "וְחָשַׁר יְבִיאֵם", שֶׁלֹּא
 תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּדָרְךָ שֶׁחֵתָה עוֹשֶׂה לִי, שְׁחִינִי מִכְּנֶסֶן לְחָרְךָ:
 יח | קַח לְךָ קֹהֵן בְּדָרְכִים, חֲשִׁירָךְ שְׁכִיבִת לְהִנְהִיג בְּגוֹ
 שֶׁל מִקּוֹס: לְךָ, חַת שְׁכִיבִית לְךָ, חַת זֶה חֵתָה מְפִירָה:
 אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, פֶּחָשֶׁר שְׁחֵלֶת, שׁוֹיבֵל לְחֵלֶךְ כְּעַד רִחוּו שֶׁל
 כָּל חָדָד וְחָדָד: וְסַמַּכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו, תָּן לוֹ מִתְרַגְּמוֹן
 שִׁירָשׁוּ פִּי חַת גְּדֻלַּת: חָמַר לוֹ הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא: לֹא
 כָּךְ עָלְתָה בְּמִשְׁכָּבָה לִפְנֵי, קִדְּשֵׁי הוּא יְהוֹשֻׁעַ לְטוֹל שֶׁכֶר
 שְׂמוּשָׁו, שֶׁלֹּא מִשׁ מִתּוֹךְ הַחֵלֶב וְזֶהוּ שֶׁחָמַר שְׂלֵמָה: "עַל
 תְּחִינָה יִחַל פְּרִיָּה" (מַשֵּׁל ט, יח): אֱלֹהֵי הָרוּחַת. לְמַה
 נִחְמַד? חָמַר לִפְנֵי: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי לִפְנֵי דַעְתוֹ
 שֶׁל כָּל חָדָד וְחָדָד וְחִינּוּ דוּמִיּוֹן זֶה לְזֶה, מִנֵּה עֲלִיהֶם
 מְנַהֵג שֶׁהֵיחָ סוּבֵל כָּל חָדָד וְחָדָד לְכִי דַעְתוֹ:
 יו | אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם. לֹא כְּדָרְךָ מַלְכֵי הַדְּמוֹת שׁוֹשְׁבִים
 בְּבִתְנֵיהֶם וּמְשַׁלְּחִין חַת חִילוּתֵיהֶם לְמַלְחָמָה, חֵלֶב קָמֹו
 שְׁעִשִׁיתִי חֵט, שְׁנִלְחַמְתִּי בְּסִיחוֹן וְעוֹ, שְׁנִחְמַר: "חֵל תִּנְרַח
 אֲתָן" (בְּמִדְבָר טו, לו) וְכִדְרָךְ שְׁעִשִׂה יְהוֹשֻׁעַ, שְׁנִחְמַר: "וַיִּלַּךְ
 יְהוֹשֻׁעַ חֲלוֹו וַיִּחְמַד לוֹ הַלְגוּ חֵתָה" וְגו' (וַיְהוֹשֻׁעַ ה, ג), וְכֵן
 כְּדָרְךָ הוּא חוֹמֵר: "כִּי הוּא יוֹצֵא וְיָבִא לְפָנֵיהֶם" (שְׂמוּחַל ח'
 יח, טו), יוֹצֵא בְּרֹאשׁ וְנִכְנֵם בְּרֹאשׁ: וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם, בְּקִבְיֹותָיו:
 וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם, בְּקִבְיֹותָיו, דְּבַר חֵתָה, "וְחָשַׁר יְבִיאֵם", שֶׁלֹּא
 תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּדָרְךָ שֶׁחֵתָה עוֹשֶׂה לִי, שְׁחִינִי מִכְּנֶסֶן לְחָרְךָ:
 יח | קַח לְךָ קֹהֵן בְּדָרְכִים, חֲשִׁירָךְ שְׁכִיבִת לְהִנְהִיג בְּגוֹ
 שֶׁל מִקּוֹס: לְךָ, חַת שְׁכִיבִית לְךָ, חַת זֶה חֵתָה מְפִירָה:
 אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, פֶּחָשֶׁר שְׁחֵלֶת, שׁוֹיבֵל לְחֵלֶךְ כְּעַד רִחוּו שֶׁל
 כָּל חָדָד וְחָדָד: וְסַמַּכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו, תָּן לוֹ מִתְרַגְּמוֹן

שִׁירָשׁוּ פִּי חַת גְּדֻלַּת: חָמַר לוֹ הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא: לֹא
 כָּךְ עָלְתָה בְּמִשְׁכָּבָה לִפְנֵי, קִדְּשֵׁי הוּא יְהוֹשֻׁעַ לְטוֹל שֶׁכֶר
 שְׂמוּשָׁו, שֶׁלֹּא מִשׁ מִתּוֹךְ הַחֵלֶב וְזֶהוּ שֶׁחָמַר שְׂלֵמָה: "עַל
 תְּחִינָה יִחַל פְּרִיָּה" (מַשֵּׁל ט, יח): אֱלֹהֵי הָרוּחַת. לְמַה
 נִחְמַד? חָמַר לִפְנֵי: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי לִפְנֵי דַעְתוֹ
 שֶׁל כָּל חָדָד וְחָדָד וְחִינּוּ דוּמִיּוֹן זֶה לְזֶה, מִנֵּה עֲלִיהֶם
 מְנַהֵג שֶׁהֵיחָ סוּבֵל כָּל חָדָד וְחָדָד לְכִי דַעְתוֹ:
 יו | אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם. לֹא כְּדָרְךָ מַלְכֵי הַדְּמוֹת שׁוֹשְׁבִים
 בְּבִתְנֵיהֶם וּמְשַׁלְּחִין חַת חִילוּתֵיהֶם לְמַלְחָמָה, חֵלֶב קָמֹו
 שְׁעִשִׁיתִי חֵט, שְׁנִלְחַמְתִּי בְּסִיחוֹן וְעוֹ, שְׁנִחְמַר: "חֵל תִּנְרַח
 אֲתָן" (בְּמִדְבָר טו, לו) וְכִדְרָךְ שְׁעִשִׂה יְהוֹשֻׁעַ, שְׁנִחְמַר: "וַיִּלַּךְ
 יְהוֹשֻׁעַ חֲלוֹו וַיִּחְמַד לוֹ הַלְגוּ חֵתָה" וְגו' (וַיְהוֹשֻׁעַ ה, ג), וְכֵן
 כְּדָרְךָ הוּא חוֹמֵר: "כִּי הוּא יוֹצֵא וְיָבִא לְפָנֵיהֶם" (שְׂמוּחַל ח'
 יח, טו), יוֹצֵא בְּרֹאשׁ וְנִכְנֵם בְּרֹאשׁ: וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם, בְּקִבְיֹותָיו:
 וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם, בְּקִבְיֹותָיו, דְּבַר חֵתָה, "וְחָשַׁר יְבִיאֵם", שֶׁלֹּא
 תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּדָרְךָ שֶׁחֵתָה עוֹשֶׂה לִי, שְׁחִינִי מִכְּנֶסֶן לְחָרְךָ:
 יח | קַח לְךָ קֹהֵן בְּדָרְכִים, חֲשִׁירָךְ שְׁכִיבִת לְהִנְהִיג בְּגוֹ
 שֶׁל מִקּוֹס: לְךָ, חַת שְׁכִיבִית לְךָ, חַת זֶה חֵתָה מְפִירָה:
 אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, פֶּחָשֶׁר שְׁחֵלֶת, שׁוֹיבֵל לְחֵלֶךְ כְּעַד רִחוּו שֶׁל
 כָּל חָדָד וְחָדָד: וְסַמַּכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו, תָּן לוֹ מִתְרַגְּמוֹן

שְׁכַבְתָּ מִיתָתָם כַּמֵּת סְקִינָם, לְכִי שְׁנִינְךָ מִזְכָּרָה עַל דוֹר
 הַמִּדְבָּר לְמוֹת בְּמִדְבָּר פְּעוֹן שֶׁלֹּא חֲמִינִי, לְכֵן בָּקַשׁ מֹשֶׁה
 שְׁיִקְבַּע סְקִינָו, שֶׁלֹּא יִחְמַר: חָף הוּא מִן הַמְּמָרִים הֵיחָ.
 מְשַׁל לְשִׁיתִי נְשִׁים שְׁלוּקוֹת בְּבִית דִּין, חַת קְלָקְלָה וְחַת
 חֲכָלָה פֶּעַ שְׁבִיעִית וְכו' [חֲמַרָה לְהֵן חוֹתָה שֶׁחֵלָה פֶּעַ
 שְׁבִיעִית: בְּקַשָּׁה מִכֶּס, הוֹדִיעוּ עַל מַה הוּא לֹוּקָה, שֶׁלֹּא
 יִחְמַר עַל מַה שׁוֹ לֹוּקָה וְזוֹ לֹוּקָה. הַבִּיאֹו פֶּעַ שְׁבִיעִית
 וְתָלוּ בְּצוּחֲרָה, וְהוֹו מִכְרִיזִין לְפָנֵיהֶם וְחוֹמְרִין: עַל עַסְקִי
 שְׁבִיעִית הוּא לֹוּקָה] (יוֹמָא פו ע"ב), חָף כִּיָּן בְּכָל מְקוֹס
 שֶׁהַזְכִּיר מִיתָתָן הַזְכִּיר סְקִינָו, לְהוֹדִיעַ שֶׁלֹּא הֵיחָה בָּהֶם
 חֵלֶב זוֹ בְּלִבָּב:
 יד | הִם מִי מְרִיבֵת קֹדֶשׁ. הִם לְבָדָם, חִין בָּהֶם עוֹן חֵתָה.
 דְּבַר חֵתָה, הִם שֶׁחֲמַרְוּ בְּמִרְיָה, הִם הִיוּ שֶׁחֲמַרְוּ בְּכֶס סוּן,
 הִם נַעֲמָם שֶׁחֲמַרְוּ בְּמִדְבָּר צֵן:
 טו | וַיִּדְבֶּר מֹשֶׁה אֶל ה' וְגו'. לְהוֹדִיעַ שְׁכָן שֶׁל עֲדִיָּהִים,
 שְׁכַבְּשִׁטִּים מִן הָעוֹלָם מְנִיחִין עֲרָבָן וְעוֹקְרִין בְּנִיבֵי
 צְבוֹר: לֵאמֹר, חָמַר לוֹ: הַשִּׁיבֵנִי חֵס חֵתָה מִמִּנֵּה לְהֵם
 פִּרְקָם חֵס לְחָו:
 טז | יִפְקֹד ה'. פִּיוֹן שְׁמַעַע מֹשֶׁה שֶׁחָמַר לוֹ הַמְּקוֹס: תָּן
 נִחְלַת נְלַפְחָד לְבִגְדוֹתָיו, חָמַר: הַשַּׁעַ שֶׁחֵתָה עֲרָבִי

The Continual and Additional Offerings

NUMBERS 28:1–30:1

shortly before the entry of Israel into the land. The festivals are mentioned here only as they pertain to the laws of the communal offerings that are brought at those times. Other rites and laws of the festivals are not mentioned, other than a reminder that these are sacred times and that one may not perform forbidden labors on the festivals.

The upcoming passage discusses the communal offerings that must be brought at specific times: The continual offering, as well as the additional offerings that are brought on the Sabbath, New Moons, and festivals. Most of these offerings were not offered in the wilderness at all. Consequently, they are first mentioned here,

28
Fifth
aliya

- 1 The Lord spoke to Moses, saying:**
- 2 Command the children of Israel, and say to them: My offering, which is My food, for My fires, My pleasing aroma, you shall take care to present to Me at its appointed time.** One should not delay bringing any offering, but one must be particularly careful about the offerings that have a set time, which may be brought only at that appointed time.
- 3 You shall say to them: This is the fire offering that you shall bring to the Lord and burn on the altar: Unblemished lambs in the first year, two each day, a continual burnt offering.**
- 4 The one lamb you shall offer in the morning, and the second lamb you shall offer in the afternoon.**
- 5 This offering is accompanied by one-tenth of an ephah^b of high-quality flour as a meal offering, mixed with one-fourth of a hin^b of virgin oil, fine oil produced by beating on olives that are specially chosen as they ripened.**
- 6 It is a continual burnt offering that was already done at Mount Sinai, as stated in Exodus 24:5, as a pleasing aroma, a fire offering to the Lord.**
- 7 And its libation is one-fourth of a hin for the one lamb; in the holy place, pour a libation of an intoxicating drink [*shekhar*], wine, to the Lord.** This is the law of the wine libation which is poured onto the altar from a vessel. Although the term *shekhar* in the Bible is often understood to mean beer, it is in fact not the name of a particular beverage, but a term that refers to any intoxicating drink.
- 8 This is the law of the morning lamb. The other lamb you shall offer in the afternoon; like the meal offering of the morning, and like its libation, you shall offer a fire offering of a pleasing aroma to the Lord.**
- 9 On the Sabbath day, two unblemished lambs in the first year, two-tenths of an ephah of high-quality flour as a meal offering, mixed with oil, and its libation.** It is unclear what the pronoun “its” at the end of this sentence is referring to; it may be the meal offering, such that the verse is referring to the libation that accompanies the meal offering. Alternatively, it could be a reference to the Sabbath.¹⁴
- 10 This is the burnt offering of each Sabbath on its Sabbath, with the continual burnt offering and its libation.** These two lambs are sacrificed as burnt offerings every Sabbath, and are known as the additional offering of Sabbath. They are brought in addition to the two lambs sacrificed as a continual offering.
- 11 On your New Moons you shall present a burnt offering to the Lord: Two young bulls, and one ram, seven lambs in the first year, unblemished.**
- 12 Three-tenths of an ephah of high-quality flour as a meal offering, mixed with oil, accompanying the offering for each bull and two-tenths of high-quality flour as a meal offering, mixed with oil, for the one ram.**
- 13 One-tenth of an ephah of high-quality flour mixed with oil as a meal offering for each lamb; all of these are a burnt offering of a pleasing aroma, a fire offering to the Lord.**
- 14 Their libations, the libations that are brought with these offerings, shall be one-half hin of wine for a bull, and one-third of a hin for the ram, and one-fourth of a hin for a lamb.**

BACKGROUND

28:5 | **One-tenth of an ephah:** An ancient measurement of volume that corresponds to approximately 2.4 L, or, according to some, to

about 4 L. It is probable that the term “ephah” is derived from the Egyptian term *ephat*, which means counting.

Hin: A measurement of liquid that is more than 4 L. The source of this term is Egyptian and it originally referred to a receptacle.

כח וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קְרָבְנִי
 לַחֲמִי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחָחֵי תִשְׁמְרוּ לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה
 אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֶה תִּמְיֹד: אֶת־
 הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים: וְעִשְׂרִית
 הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן פְּתִית רְבִיעֵת הֵהָיִן: עֲלֹת תִּמְיֹד הָעֲשִׂיָּה
 בַּהֲרֹ סִינֵי לְרֵיחַ נִיחָח אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הֵהָיִן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ
 הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֶׁכֶר לַיהוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים מִמִּנְחַת הַבֹּקֶר
 וְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחָח לַיהוָה:
 וּבַיּוֹם הַשֵּׁבִיט שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
 בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֲלֹת שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ עַל־עֲלֹת הַתִּמְיֹד וְנִסְכּוֹ:
 וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֲלֶה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד
 כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
 לֶפָר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: וְעִשְׂרֹן
 עִשְׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֲלֶה רֵיחַ נִיחָח אִשָּׁה לַיהוָה:
 וְנִסְכֵיהֶם חֲצִי הֵהָיִן לֶפָר וּשְׁלִישִׁת הֵהָיִן לְאֵיל וּרְבִיעֵת הֵהָיִן לַכֶּבֶשׂ יַיִן

רשי"י

פרק כח

ב | צו את בני ישראל. מה חמור למעלה? "יפקד ה'" (לעיל
 כ, טו), חמור לו הקדוש גדול הוא: עד שחיתה מצני על
 בני, ענה חת בני עלי. משל לבית מלך שהיתה נפטרת מן
 העולם והיתה משקדת לבעלה על בניה וכו' (אמרה לו:
 בבקשה ממך הוזהר לי בבניי חמור לה: עד שאת משקדתי
 על בניי פקדי חת בניי עלי, שלא ימרדו בי ואלא ינהגו
 בי מנהג בזיון), פדחיתא בספרי (קמ"ג): קרבני. זה הקס:
 לחמי. חלו חמוריו, וכן הוא חומרי: "והקטיבם הפהן
 המזבחה לחם חשה" (ויקרא ג, טו): לאשי. הנתנו לאשי
 מזבחה: תשמרו. שיהיו פהנים ולוים וסגדחלים עומדין
 על ציו, מפחו למדו ותקנו מעגלות: במועדו. בכל יום
 הוא מועד התמידים:
 ג | ואמרת להם. הזהרה לבית דין: שנים ליום. כפשוטו.

ועקרו פח ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום, תמיד של
 שחר בשערי ושל בין הערפים ממזרחן של טבעות:
 ד | את הכבש אחד. חף על פי שקבר נחמד בפקדת
 וחתה תציה: "וזה חשר תעשה" וגו' (שמות כט, לה-לט),
 היא היתה הזהרה לימי המלואים, וכן ענה לדורות:
 ה | סלת למנחה. מנחת נסכים:
 ו | העשיה בהר סיני. כחותן שנעשו בימי המלואים דבר
 חשה "העשיה בהר סיני", מקיש עולת תמיד לעולת הר
 סיני, חותה שקדקה לפני מתן תורה שפתנה פה: "ונסם
 בצינת" (שמות כד, ו), מלמד שטעונה פלי:
 ז | ונסכו. יין: בקדש הסך. על המזבח יתנסכו: נסך שגר.
 יין הקשפה, פקט ליון מנחת:

ח | ריח ניחוח. נחת ריח לפני שאמרת ונעשה קעני:
 י | עלת שבת בשבתו. ולא עולת שבת בשבת חזקת,
 הכי שלח הקריב בשבת זו, אומע חני יקריב שמים לשבת
 הפחה? תלמוד לומר: "בשבתו", מגיד שחס עבר יומו
 בטל קרבנו: על עלת התמיד. חלו מוספין, לבד חותן
 שני כבשים של עולת התמיד. ומגיד שאין קרבין חלף
 בין שני התמידין, וכן בכל המוספין נחמה: "על עולת
 התמיד" לתלמוד זה:
 יב | ושלשה עשרנים. כמשפט נספי פה, שכן הן קטבין
 בפקדת נסכים (לעיל טו, ח-י):
 יד | זאת עלת חדש בהדרשו. שחס עבר יומו בטל קרבנו
 ושוב חין לו תשלומיו:

This is the burnt offering of the New Moon, brought for each New Moon for all the months of the year.

- 15 Additionally, **one goat** is brought on the New Moon as a **sin offering to the Lord**;^d **with the continual burnt offering and its libation it shall be offered.**
- 16 Having discussed the offerings of the New Moon, the Torah now discusses the offerings of the festivals in the order that they occur during the year. **In the first month, Nisan, on the fourteenth day of the month, is the paschal lamb** to be offered to the Lord.
- 17 **On the fifteenth day of that month shall be a festival**;^d **seven days unleavened bread shall be eaten.**
- 18 **On the first day** of Passover you shall have a **holy convocation**, a gathering to which the entire nation is invited for sacred purposes.¹⁵ **You shall not perform any toilsome labor**; this includes forms of labor that one generally performs for the sake of his livelihood or to enhance his property, as opposed to food preparation, such as cooking, which is permitted on a festival.¹⁶ Conversely, with regard to the Sabbath, the verse states that one may not perform “any labor,”¹⁷ implying that even food preparation is prohibited.¹⁸
- 19 **You shall present a fire offering, a burnt offering to the Lord: Two young bulls, and one ram, and seven lambs in the first year; they shall be unblemished for you;**
- 20 **and their meal offering: High-quality flour mixed with oil; you shall give three-tenths for a bull, and two-tenths for the ram;**
- 21 **one-tenth shall you offer for each lamb for the seven lambs.**
- 22 **And one goat as a sin offering, to atone for you** in case you unintentionally transmitted ritual impurity to the Temple over the course of the year.¹⁹

- 23 **Besides the burnt offering of the morning that is for the continual burnt offering, you shall offer these.** These additional offerings are sacrificed after the continual morning offering, which is the first offering of the day.
- 24 **Like these you shall offer for each day, for seven days: It is the food of the fire offering, a pleasing aroma to the Lord; with the continual burnt offering, and its libation, it shall be offered.**
- 25 **On the seventh day of Passover it shall be a holy convocation for you; you shall not perform any toilsome labor**, just as on the first day.
- 26 **On the day of the first fruits, when you present a new meal offering to the Lord**, the offering of the two loaves, which is the first offering of the year that is brought from the new crop of grain,²⁰ **on your Festival of Weeks [Shavuot]**, as this festival occurs seven weeks after the sheaf [*omer*] offering is brought on the second day of Passover,²¹ **it shall be a holy convocation for you; you shall not perform any toilsome labor.**
- 27 **You shall present a burnt offering for a pleasing aroma to the Lord: Two young bulls, one ram, seven lambs in the first year;**
- 28 **and their meal offering: High-quality flour mixed with oil, three-tenths for each bull, two-tenths for the one ram,**
- 29 **one-tenth for each lamb for the seven lambs;**
- 30 **one goat, to atone for you.**
- 31 **Besides the continual burnt offering, and its meal offering, you shall offer these; they shall be unblemished for you, and their libations.** The prohibition of labor, as well as the additional animal offerings, and the meal offerings and libations that accompany them, are identical on Passover and on Shavuot.

DISCUSSION

28:15 | **As a sin offering to the Lord:** Previously (verse 11), the burnt offering brought on the New Moon was referred to as a “burnt offering to the Lord.” This is understandable, as the purpose of a burnt offering is to honor the altar and to express Israel’s goodwill toward God. However, it is difficult to understand why this verse refers to the sin offering brought on the New Moon as “a sin offering to the Lord,” as a sin offering is brought to atone for sins rather than to express devotion to God.

The Sages interpret this phrase homiletically, explaining that God requests that on every New Moon a sin offering be brought on His behalf, as it were, for reducing the size of the moon (*Hullin* 60b). Additionally, all sin offerings [*hatat*] that are not brought to atone for a specific sin,

but are rather brought on fixed dates, serve to cleanse [*lehatef*], to atone for instances of ritual impurity in the Temple. The sin offering brought on the New Moon belongs to this category, and atones for all such sins that were committed due to unknown ritual impurity. It is called “a sin offering to the Lord” because it atones for sins known only to God (*Shevuot* 9a).

28:16–17 | **On the fourteenth day of the month is the paschal lamb [Pesah] to the Lord.... On the fifteenth day of that month shall be a festival:** It is common in modern times to refer to the entire seven-day holiday as the festival of Passover [*Pesah*]. However, the Torah distinguishes between the fourteenth of Nisan, when the paschal lamb [*Pesah*] is brought, and the seven-day festival that begins

the following day, which it calls the Festival of Unleavened Bread. This festival also commemorates the exodus from Egypt, but it is not directly related to the paschal lamb.

On the other hand, it is noteworthy that the connection between the day of the paschal lamb and the subsequent seven-day festival is emphasized elsewhere in the Bible. In Deuteronomy (16:2–3) it is stated: “You shall slaughter the paschal offering to the Lord your God... Seven days you shall eat with it unleavened bread, the bread of affliction, as in haste you came out from the land of Egypt.” Similarly, another verse states: “In the first month, on the fourteenth day of the month, there shall be the paschal lamb for you, a festival of seven days; unleavened bread shall be eaten” (Ezekiel 45:21).

טו זאת עלת חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה
 טז עַל-עֹלֹת הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ: וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת שָׁשִׁי
 יז עֶשְׂרֵי יוֹם לְחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָה: וּבַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי יוֹם לְחֹדֶשׁ הַזֶּה חֵג שִׁבְעַת
 יח יָמִים מִצֹּת יֵאָכֵל: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרֵא-קֹדֶשׁ כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:
 יט וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי-בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד וּשְׁבַעֲהָ כִבְשִׁים
 כ בְּנֵי שָׁנָה תָּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחַתֶּם סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 כא לֶפֶר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל תַעֲשׂוּ: עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן תַעֲשֶׂה לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
 כב הַכִּבְשִׁים: וּשְׁעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: מִלֶּבֶד עֹלֹת הַבֶּקָר אֲשֶׁר לְעֹלֹת
 כג הַתָּמִיד תַעֲשׂוּ אֶת-אַלֶּה: כָּאֶלֶּה תַעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לַחֵם אִשָּׁה רֵיח־נִיחֹחַ
 כד לַיהוָה עַל-עֹלֹת הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרֵא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
 כו כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהִקְרִיבְכֶם כה
 ז מִנְחַת חֹדֶשׁ לַיהוָה בְּשִׁבְעַתֵיכֶם מִקְרֵא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה
 כז לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי-בָקָר שְׁנַיִם אֵיל
 כח אֶחָד שְׁבַעֲהָ כִבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה: וּמִנְחַתֶּם סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 כט לֶפֶר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל הָאֶחָד: עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
 ל הַכִּבְשִׁים: שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: מִלֶּבֶד עֹלֹת הַתָּמִיד וּמִנְחַתוֹ תַעֲשׂוּ
 לא תָּמִימִם יִהְיוּ-לָכֶם וְנִסְפִיהֶם:

רש"י

כו | וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים. חג השבועות קרוי: "בפגרי קניד חטאים" (שמות לה, כג) על שם שתי הלחם שהם ראשונים למנחת חטים הבאה מן הקדש:
 לא | תָּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְפִיהֶם. חף הנסקים יהיו תמימים, למדו: רבותינו מכאן שהיון שהעלה קמחין פסול לנסכים:

יח | כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה. חספול מלחקה הנזכרה לָכֶם, כגון דָּבָר הַחֵדֶל הַמִּתַּר כְּחֹלָה מוֹעֵד, חֲסוּדָה בַּיּוֹם טוֹב:
 יט | פָּרִים. כָּנֶגֶד חֲבֵרָה, שְׁנַיִמָּה: "וְחֵל הַבָּקָר לְךָ חֲבֵרָה" (בראשית י"ז): אֵילִים. כָּנֶגֶד חֵילוֹ שֶׁל יַעֲקֹב (סס כב, ג): כִּבְשִׁים. כָּנֶגֶד יַעֲקֹב, שְׁנַיִמָּה: "וְהַכְּשִׁים הַפְּכִיד יַעֲקֹב" (סס ב, ט). בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרֵא-קֹדֶשׁ לְחֵיטֵי זֹאת:
 כד | כָּאֶלֶּה תַעֲשׂוּ לַיּוֹם. שְׁלֹחַ יְהוָה פוֹחֲתֵנוּ וְהוֹלְכֵנוּ כְּפִי הַקָּדָשׁ:

טו | וּשְׁעִיר עֲזִים וְגו'. כל שעירי המוספין באין לכפר על טמאת מקדש וקדשיו, הכל כמו שפירש בנפיקת שבועות (דף ב ע"א ע"ב). וְנִסְפִיהֶם שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנַיִמָּה טו: "לה", לְלֶמְדֶךָ שֶׁמִּכְפֵּר עַל שְׁחִין טו וְדִיעָה לֹא פִתְחָה וְלֹא פִסוּחַ, שְׁחִין מְפִיר בְּחֵטִיא חֵלֶל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלָבָה, וְשֶׁחִיר הַשְּׁעִירִין לְמִדּוֹן מִמֶּנּוּ. וּמִדְּלֹשׁ בְּחֵטָּה: חֵמֶר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא: הַבֵּיאוּ פִּתְחָה עָלַי עַל שְׁמַעְטֵי חֵט הַיָּבֵה: עַל עֹלֹת הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה. כָּל הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה: וְנִסְכּוֹ. חֵין וְנִסְכּוֹ מוֹסֵב עַל הַשְּׁעִיר, שְׁחִין נִסְכֵי לְחַטָּאת:

- 29** **1** In the seventh month, Tishrei, on the first of the month,^D Rosh HaShana, it shall be a holy convocation for you; you shall not perform any toilsome labor; a day of sounding the alarm of the shofar it shall be for you.
- 2** You shall perform a burnt offering for a pleasing aroma to the Lord: One young bull, one ram, seven lambs in the first year, unblemished;
- 3** and their meal offering: High-quality flour mixed with oil, three-tenths for the bull, two-tenths for the ram,
- 4** and one-tenth for each lamb for the seven lambs.
- 5** And one goat as a sin offering, to atone for you.
- 6** These offerings are besides the burnt offering of the New Moon and its meal offering, as this festival occurs on the New Moon, and the continual burnt offering and its meal offering,^D and their libations, in accordance with their ordinance, as discussed above (28:5–7, 12–14) for a pleasing aroma, a fire offering to the Lord.
- 7** On the tenth of this seventh month, Yom Kippur, it shall be a holy convocation for you; but on this day you shall afflict your souls by fasting. Furthermore, you shall not perform any labor, including labor undertaken for food preparation, just like on the Sabbath.
- 8** You shall present a burnt offering to the Lord, a pleasing aroma: One young bull, one ram, seven lambs in the first year, unblemished. This is identical to the additional offering of Rosh HaShana.
- 9** And their meal offering: High-quality flour mixed with oil, three-tenths for the bull, two-tenths for the one ram,
- 10** one-tenth for each lamb for the seven lambs.
- 11** One goat as a sin offering; besides the bull and goat brought on Yom Kippur as a special sin offering of atonement, and the continual burnt offering, and its meal offering, and their libations. The special sin offerings of a bull and goat are not specifically mentioned here because they do not belong to the general category of additional offerings on the festivals, as they serve a different purpose.²²
- 12** On the fifteenth day of the seventh month it shall be a holy convocation, Sukkot, for you; you shall not perform any toilsome labor, and you shall celebrate a festival to the Lord seven days.^B
- 13** You shall present a burnt offering, a fire offering, a pleasing aroma to the Lord: Thirteen young bulls, two rams, fourteen lambs of the first year, they shall be unblemished;
- 14** and their meal offering: High-quality flour mixed with oil, three-tenths for each bull for the thirteen bulls, two-tenths for each ram for the two rams,
- 15** and one-tenth for each lamb for the fourteen lambs.
- 16** And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, its meal offering, and its libation.
- 17** On Passover, the additional offering is the same for each of the seven days of the festival. In contrast, on Sukkot, each day is

BACKGROUND

29:12 | **Seven days:** Other than the number of bulls brought as burnt offerings each day, the verses pertaining to the different days of this festival are practically identical. Nevertheless, there are small differences with regard to the conclusions of the verses. The verses about each day conclude with the expression “and its libation,” except for the second day, where the verse states “and their libations” (29:19) and the sixth day, where the verse states “and its libations” (29:31). Furthermore, the verses employ the expression “in accordance with its ordinance” with regard to all of the days except the seventh day, where the verse states “in accordance with their ordinance” (29:33).

These small differences do not affect the plain meaning of the verses, but the Sages find hidden meaning in these nuances. In Hebrew, the differences in expression are created by the simple addition of a total of three letters to

the regular expressions. These letters, *mem*, *yod*, and *mem*, spell the word *mayim*, water, and the Sages interpret this as an allusion to the water libation, an offering brought on Sukkot that is not mentioned explicitly in the verses (*Ta’anit* 2b).

The number of bulls brought as burnt offerings changes each day: On the first day thirteen bulls are brought, and the number decreases by one on each subsequent day. The total number of bulls sacrificed as burnt offerings over the festival is seventy. This number is identical to the number of nations in the world, as per the list of the descendants of Noah (Genesis 10). The seventy bulls brought as burnt offerings therefore symbolize the onset of peace among all the nations of the world (*Sukka* 55b). The universal nature of Sukkot is also expressed by the prophecy of Zechariah (see Zechariah 14:16).

DISCUSSION

29:1 | **In the seventh month, on the first of the month:** The Torah does not refer to this day as Rosh HaShana, meaning the New Year, but rather as “a day of sounding the alarm” or “a remembrance by means of an alarm blast” (Leviticus 23:24). The term *rosh hashana* is mentioned in Ezekiel (40:1), but there it refers to a season rather than to a specific day (see also Exodus 34:22). The Torah also does not explain the significance of the day or the meaning of the alarm blasts. It is unclear from the Torah if the blast marks the beginning of a new year, as the month of Nisan has already been identified as the first month of the year (Exodus 12:2). It is possible that the shofar blast marks the beginning of the many festivals that occur in the month of Tishrei. According to the tradition of the Oral Torah, the first of Tishrei is indeed the New Year, and the shofar blast serves to declare God the King of the world, and to announce His judgment of the world on this day. This is alluded to in Psalms (81:4–5; see *Rosh HaShana* 8a, 16a; commentary on Leviticus 23:25).

29:6 | **Besides the burnt offering of the New Moon and its meal offering, and the continual burnt offering and its meal offering:** The order in which the offerings are sacrificed depends upon their frequency. The continual offering is always sacrificed first. If it is also the Sabbath and New Moon, the additional offering of the Sabbath follows the continual offering, and the additional offering of the New Moon follows after that.

כט וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מִלְאכַת עֲבֹדָה לֹא
 ב תַּעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם: וְעִשִּׂיתֶם עֲלֶיהָ לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פֶּרֶךְ בֶּן־בֶּקֶר אֶחָד
 ג אֵיל אֶחָד כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחַתֶּם סֹלֶת בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה
 ד עֶשְׂרֹנִים לִפְרֵי שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל: וְעֶשְׂרוֹן אֶחָד לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים:
 ה וְשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חֲטָאת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: מִלֶּבֶד עֲלֵת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֲלֵת
 ו הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְפִיהֶם כַּמִּשְׁפָּט לְרִיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: וּבַעֲשׂוֹר
 ז לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הִזֶּה מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מִלְאכָה
 ח לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ לַיהוָה רִיחַ נִיחֹחַ פֶּרֶךְ בֶּן־בֶּקֶר אֶחָד אֵיל אֶחָד כִּבְשִׁים
 ט בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחַתֶּם סֹלֶת בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 י לִפְרֵי שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל הָאֶחָד: עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים:
 יא שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חֲטָאת מִלֶּבֶד חֲטָאת הַכִּפָּרִים וְעֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ
 יב וְנִסְפִיהֶם: וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרֵא־קֹדֶשׁ
 יג יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מִלְאכַת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגְתֶּם חֵג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים:
 יד וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בֶקֶר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי אֵילִם
 טו שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי תְּמִימִם יִהְיוּ: וּמִנְחַתֶּם סֹלֶת בָּלוּלָה
 טז בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לִפְרֵי הָאֶחָד לְשֹׁלֶשֶׁת עֶשְׂרֵי פָרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל
 טז הָאֶחָד לְשְׁנֵי הָאֵילִם: וְעֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד לְאַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי כִבְשִׁים:
 יז וְשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חֲטָאת מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְפָּהּ: וּבַיּוֹם

רש"י

ככל המועדות, חוץ משל קרבנות החג, שכל ונספיה;
 ונספיהם, ונספיהם שבהם מוספים על התמיד ואינו לשון
 עזי, שהרי נספיהם של מוספין פתונו לעצמן ככל יום
 יום:

החמור בחכמי מות ויורה טו, ט, טו, שגם הוא
 חטאת: ועלת התמיד, ומלבד עולת התמיד תעשו
 עולות קל: ונספיהם, מוסב על המוספין הפתונו ועל
 "תעשו", והוא לשון עזי, מלבד עולת התמיד ומנחתה
 תעשו: את חלה ונספיהם, וכן כל ונספיהם החמורים

פרק כט
 10 מלבד עלת החדש. מוספי ראש חקש שהוא יום
 ראש השנה:
 11 מלבד חטאת הכפרים. שיעיר הנעשה בפנים

unique; despite the same basic composition of the additional offering, there is a change from one day to the next. **On the second day, twelve young bulls**, one less than the previous day, as well as **two rams, fourteen lambs in the first year, unblemished;**

- 18 and their meal offering and their libations for the bulls, for the rams, and for the lambs, according to their number, in accordance with the ordinance.** There shall be accompanying meal offerings and libations for each of the animals sacrificed, as per the guidelines set forth above (verses 14–15).
- 19 And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, and its meal offering, and their libations.**
- 20 On the third day, eleven bulls, two rams, fourteen lambs in the first year, unblemished;**
- 21 and their meal offering and their libations for the bulls, for the rams, and for the lambs, according to their number, in accordance with the ordinance.**
- 22 And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, and its meal offering, and its libation.**
- 23 On the fourth day, ten bulls, two rams, fourteen lambs in the first year, unblemished;**
- 24 their meal offering and their libations for the bulls, for the rams, and for the lambs, according to their number, in accordance with the ordinance.**
- 25 And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, its meal offering, and its libation.**
- 26 On the fifth day, nine bulls, two rams, fourteen lambs in the first year, unblemished;**
- 27 and their meal offering and their libations for the bulls, for the rams, and for the lambs, according to their number, in accordance with the ordinance.**
- 28 And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, and its meal offering, and its libation.**
- 29 On the sixth day, eight bulls, two rams, fourteen lambs in the first year, unblemished;**
- 30 and their meal offering and their libations for the bulls, for the rams, and for the lambs, according to their number, in accordance with the ordinance.**
- 31 And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, and its meal offering, and its libations.**
- 32 On the seventh day, the final day of Sukkot, which the Sages refer to as the Day of the Willow and which is currently known as Hoshana Rabba, seven bulls, two rams, fourteen lambs in the first year, unblemished;**
- 33 and their meal offering and their libations for the bulls, for the rams, and for the lambs, according to their number, in accordance with their ordinance.**
- 34 And one goat for a sin offering; besides the regular burnt offering, its meal offering, and its libation.**
- 35 On the eighth [*shemini*] day it shall be an assembly^b [*atzeret*] for you, an additional festival day that serves as the summation of all the preceding days; you shall not perform any toilsome labor.** This day is referred to by the Sages as Shemini Atzeret. The seventh day of Passover is also referred to as an assembly.²³ However, when the Sages use the term *atzeret*, they are referring to Shavuot, which stops [*otzer*] and concludes the spiritual growth that has developed since the beginning of Passover.²⁴
- 36 You shall present a burnt offering, a fire offering, a pleasing**

BACKGROUND

29:35 | **Assembly:** This day concludes the celebration of the thrice-yearly pilgrimage festivals. Passover, which is celebrated in Nisan, the first month, is the first pilgrimage festival of the yearly cycle, and this cycle concludes with a great assembly, Shemini Atzeret, at the end of the seventh month, Tishrei. Since Hanukkah and Purim are not Torah festivals, as they were instituted later, Shemini Atzeret marks the beginning of the ordinary days, when there are no festivals.

DISCUSSION

29:38 | **The offerings of the eighth day of Sukkot:** The additional offerings of the eighth day, which are one bull, one ram, seven lambs, and one goat, are identical to the additional offerings of the first and tenth days of the month, Rosh HaShana and Yom Kippur. They are different from the offerings of the pilgrimage festivals, when at least two bulls are offered.

This implies that although Shemini Atzeret concludes the cycle of the pilgrimage festivals, it is somewhat more similar to Rosh HaShana and Yom Kippur. While the other pilgrimage festivals are mentioned in the Torah as joyful times associated with the agricultural cycle (see Exodus 23:15–16), Shemini Atzeret has no such description.

יח הַשְּׁנֵי פָּרִים בְּנֵי־בֶקֶר שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשְׂרֵי
 יט תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וְשַׁעִיר־
 כ עֵזִים אֶחָד חֲטָאת מְלֹבֵד עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְפֵיהֶם: וּבִיּוֹם
 כא הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עֶשְׂתֵי־עֶשְׂרֵי אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשְׂרֵי תְּמִימִם:
 כב וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וְשַׁעִיר חֲטָאת
 כג אֶחָד מְלֹבֵד עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְפָּהּ: וּבִיּוֹם הַרְבִּיעִי פָּרִים עֶשְׂרֵה
 כד אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשְׂרֵי תְּמִימִם: מִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים
 כה לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וְשַׁעִיר־עֵזִים אֶחָד חֲטָאת מְלֹבֵד עֲלֵת
 כו הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְפָּהּ: וּבִיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תְּשֻׁעָה אֵילִם שְׁנַיִם
 כז כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשְׂרֵי תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם
 כח וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וְשַׁעִיר חֲטָאת אֶחָד מְלֹבֵד עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ
 כט וְנִסְפָּהּ: וּבִיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנֶה אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה
 ל עֶשְׂרֵי תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
 לא וְשַׁעִיר חֲטָאת אֶחָד מְלֹבֵד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְפָּהּ: וּבִיּוֹם
 לב הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שֶׁבַע אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשְׂרֵי תְּמִימִם:
 לד וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וְשַׁעִיר
 לה חֲטָאת אֶחָד מְלֹבֵד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְפָּהּ: בִּיּוֹם הַשְּׁמִינִי
 לו עֲצֵרַת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשָּׁה רֵיחַ

מפסיד

רש"י

לה | עֲצֵרַת תִּהְיֶה לָכֶם. עֲנִיּוֹת בְּעֵשֶׂת מְלֶאכֶה. דָּבָר
 חֹדֶה, עֲנִיּוֹת, עֲנִיּוֹת מְלֶאכֶה, מְלֶאכֶה שְׁטֵעוֹן לִיבָה וּמִדְּלָשׁוּ
 בְּחֻזָּה: לְפִי שְׂכַל יְמוֹת הַקֶּלֶל הַקְּרִיבוּ כְּגַד שְׂבָעִים חֲמוֹת,
 וּבְחֻזָּן לְלֶבֶת, חֲמוֹת לָהֶם הַמְּחִיָּם: בְּהַקְשָׁה מִכֶּסֶּ עָשׂוּ לִי
 סְעוּדָה קְטָנָה, כְּדֵי שֶׁחֲהִיָּה מִכֶּסֶּ:

"וְנִסְפֵיהֶם" (להלן פסוק יט) על שני תמידי היום, ולא
 שנה הלשון חלף לדש, כמו שאמרנו בפסוקי זכרון
 לברכה: בשני "וְנִסְפֵיהֶם", בששי "וְנִסְפֵיהֶם" (להלן פסוק
 לח), בשביעי "כַּמִּשְׁפָּט" (להלן פסוק כג), מיס יו"ד מי"ס,
 הדי פון מי"ס, דמז לנסוך הפנים מן התורה
 פק:

יח | וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַפָּרִים. פְּרִי הַזֶּה שְׂבָעִים
 הֵם, כְּגַד שְׂבָעִים חֲמוֹת, שְׂמִתְמַעֲטִים וְהוֹלְכִים, סִימָן
 כְּלֵה הוּא לָהֶם, וּבִימֵי הַמִּקְדָּשׁ הוּא מְגַעֵם עֲלֵיהֶם מִן
 הַיְסוּדִין, וְהַכְּשִׁים כְּגַד יִשְׁרָאֵל שְׁמֵרָה: "שָׁה פְּזוּרָה"
 (וימיה נ, ח), וְהֵם קְבָעִים, וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לַכֹּהֲנִים
 מִהֶם תִּשְׁעִים וְשָׂמֹנֶה קְלֹלִת שְׂבָמֶשֶׁה תּוֹרָה. פֶּשֶׁת נִזְמַר:

aroma to the Lord: One bull, one ram, seven lambs in the first year, unblemished;

- 37 their meal offering and their libations for the bull, for the ram, and for the lambs, according to their number, in accordance with the ordinance.
- 38 And one goat as a sin offering; besides the continual burnt offering, and its meal offering, and its libation.^D
- 39 In conclusion, these communal offerings you shall offer to the Lord in your appointed times, besides your vows, and your

pledges, for your burnt offerings, and for your meal offerings, and for your libations, and for your peace offerings.

These are the personal offerings brought to the Temple during the festival or on other days.

30 1 Moses said to the children of Israel in accordance with everything that the Lord commanded Moses with regard to the appointed times of the year.^D

DISCUSSION

30:1 | Chart of the Fixed Communal Offerings

Time of year	Burnt offerings	Sin offerings	Other offerings
Every day	2 lambs		
Sabbath	2 lambs		
New Moon	2 bulls 1 ram 7 lambs	1 goat	
Passover	2 bulls 1 ram 7 lambs	1 goat	
Shavuot	2 bulls 1 ram 7 lambs	1 goat	2 lambs as peace offerings
Rosh HaShana	1 bull 1 ram 7 lambs	1 goat	Additional offerings for the New Moon
Yom Kippur	1 bull 1 ram 7 lambs	1 goat	Offerings of the service of Yom Kippur
Sukkot (day 1)	13 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	

לז נִיחַח לַיהוָה פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִים: מִנַּחֲתָם
 לח וְנִסְבִּיהֶם לַפֶּר לְאֵיל וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלֶּבֶד
 לט עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנַּחֲתָהּ וְנִסְבָּה: אֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לֶבֶד מִנְדְרֵיכֶם
 ל וְנִדְבַתֵּיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וְלִמְנַחֲתֵיכֶם וְלִנְסִיכֶם וְלִשְׁלֵמֵיכֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל כָּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

רש"י

פרק ל
 אן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְהַפְסִיק הָעֵינָן, דְּבָרֵי
 רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל לְפִי שְׂעִיר פָּחוֹן דְּבָרֵי שֶׁל מִקּוּם וּפְקֻשָׁת
 נְדָרִים מִתְחַלֵּת בְּדַבְּרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. הַנֶּחֱדָה לְהַפְסִיק תִּחְלָה
 וְלֹמַר שְׂחֹזר מִשָּׁה וְחֹמֶר פְּקֻשָׁה זוֹ לִישְׁרָאֵל, שָׂאִם לֹא
 כֵּן יֵשׁ בְּמִשְׁנַע שְׂפִלָּה חֹמֶר לָהֶם ז', חֲלָף בְּפִקְשֵׁת נְדָרִים
 הַתְּחִיל דְּבָרָיו:

רחשון וַחֲכִילָנוּ פְּטוּמֹת, לְמַחֵר וַחֲכִילָנוּ דְּגִים, לְמַחֵר
 וַחֲכִילָנוּ בְּשָׂר בְּהֵמָה, לְמַחֵר מִחֲכִילוֹ קְטֵנוֹת, לְמַחֵר
 מִחֲכִילוֹ יָרֵק, פּוֹחֵת וְהוֹלֵךְ פְּכָרֵי הָרֶגֶל:
 לטן אֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם. דְּבַר הַקְּטָב לְחֻזְכָּה:
 לֶבֶד מִנְדְרֵיכֶם. חָס בְּחַתֵּם לֶדֶד קְדָבוֹת בְּרָגֶל מַעֲוָה הִיא
 בְּיַדְכֶם, חֹז נְדָרִים חֹז נְדָבוֹת שְׂמֵרְתֶּם פֶּל הַשְּׁנָה הַקְּרִיבוֹם
 בְּרָגֶל, שְׂמֵרְתֶּם יִקְשָׁה לוֹ לְחֹז וְלַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְלִהְקָרִיב
 נְדָרָיו, וְנִמְנָח עוֹבֵר בְּבֵל תִּחְדָּר:

לזן פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד. חֲלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הַתְּעַבְּנוּ לִי
 מִעַתָּה עוֹד, וְלִשְׁחֹן חִפָּה הִיא זֶה, כְּבָנִים הַנִּפְטָרִים מִחֲבִיבָהּ
 וְהִיא חֹמֶר לָהֶם: קָשָׁה עָלַי פְּרֻדְתְּכֶם, עֲבָבוּ עוֹד יוֹם
 אֶחָד. מִשָּׁל לְמַלְךְ שְׁעָרָה סְעוּדָה וְכוּ', כְּדִחִיתִיחַ בְּמִסְקֵת
 סָפָה (דף נה ע"ב) [מִשָּׁל לְמַלְךְ בַּשָּׂר וְדָם שֶׁחֹמֶר לְעַבְדֵי:
 עֲשׂוּ לִי סְעוּדָה גְדוֹלָה. לַיּוֹם אַחֲרוֹן חֹמֶר לְאוֹהֲבוֹ: עֲשֵׂה לִי
 סְעוּדָה קְטָנָה, כְּדִי שֶׁחֵנָּה מִמֶּנִּי]. וְגַמְדֵּשׁ רַבִּי תַנְחוּמֵיחַ
 (י"ז) לְמַדָּה תִנְקָה דְּרַךְ חֲקָן, שְׂמֵי שֵׁשׁ לוֹ חֲכַסְנָחֵי, יוֹם

DISCUSSION

Time of year	Burnt offerings	Sin offerings	Other offerings
Sukkot (day 2)	12 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	
Sukkot (day 3)	11 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	
Sukkot (day 4)	10 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	
Sukkot (day 5)	9 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	
Sukkot (day 6)	8 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	
Sukkot (day 7)	7 bulls 2 rams 7 lambs	1 goat	
Shemini Atzeret	1 bull 1 ram 7 lambs	1 goat	

הפטרות לשבת הראשונה שאחרי י"ז בתמוז (פנחס או מטות)

א דְּבַרֵי יְרֵמְיָהוּ בֶן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּעֲנֹתוֹת בְּאֶרֶץ בְּנֵי־מִן: אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה ירמיה
ב אֵלָיו בְּיָמָיו וְאִשְׁיָהוּ בֶן־אֲמוּן מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשָׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלוֹכוֹ: וַיְהִי בְּיָמָיו יְהוֹיָקִים
ג בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תָּם עֶשְׂתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־
ד גְּלוֹת יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי: וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָי לֵאמֹר: בְּטָרְס אֲצוּרְךָ בְּבִטְוֹן
ה יְדַעְתִּיךָ וּבְטָרְס תִּצָּא מִרְחֹם הַקֶּדֶשׁ שְׁתִּיךָ נְבִיא לְגוֹיִם נְתַתִּיךָ: וְאָמַר אֲהָה אֲדַנִּי יְהוָה הִנֵּה לֹא־
ו יָדַעְתִּי דְבַר כִּי־נָעַד אֲנִכִּי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי אֶל־תִּאֲמַד נָעַד אֲנִכִּי כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֲשַׁלַּחְךָ
ז תֵּלַךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצִוְךָ תִּדְבַר: אֶל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אֲתַךְ אֲנִי לְהַצִּילְךָ נָא־מִיְהוּדָה: וַיִּשְׁלַח
ח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וַיִּגַע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי הִנֵּה נְתַתִּי דְבַרִּי בְּפִיךָ: רֵאֵה הַפְּקוּדֹתֶיךָ וְהַיּוֹם הַזֶּה
ט עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמְּמַלְכוֹת לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוּץ וּלְהַאֲבִיד וּלְהַרוֹס לְבָנוֹת וּלְנָטוּעַ: וַיְהִי
יב דְבַר־יְהוָה אֵלָי לֵאמֹר מִה־אֲתָה רֵאֵה יְרֵמְיָהוּ וְאָמַר מִקֵּל שָׁקַד אֲנִי רֵאֵה: וַיֹּאמֶר יְהוָה

Haftara for Matot

Read on the first Shabbat after the Fast of the Seventeenth of Tamuz.

Jeremiah's First Prophecy

JEREMIAH 1:1–2:3

This *haftara*, which discusses the initiation of Jeremiah into his prophetic career, describes where, when, and how he became a prophet. In addition, it specifies who would be the subjects of his prophecies. Jeremiah is also offered words of encouragement as he takes his first steps on this lonely path. However, already in his early prophetic visions Jeremiah receives hints of the forthcoming destruction of Judah and Jerusalem, a tragedy which the prophet himself would experience firsthand years later.

This is the first of a series of *haftarot* that are connected to the calendar year rather than to the *parasha*. The Sages state that from the start of the reading of Genesis until the Seventeenth of Tamuz, the *haftara* is related to the *parasha*, after which the *haftarot* proceed as follows: There are three *haftarot* of retribution from the Seventeenth of Tamuz until Tisha Be'Av; seven *haftarot* of consolation from Tisha Be'Av to Rosh HaShana; and two *haftarot* of repentance from Rosh HaShana until the festival of Sukkot (Rashi; Radak; *Metzudat Zion*).

Although the book of Jeremiah is full of reprimands to the nation, some of which are very harsh indeed, his very first prophecy is one of reconciliation, comfort, and love for Israel. The *haftara* concludes with these encouraging verses.

- 1 The words of Jeremiah son of Hilkiyahu, of the priests who were in Anatot in the land of Benjamin, to whom the word of the Lord was in the days of Yoshiyahu, son of Amon, king of Judah, in the thirteenth year of his reign: It was in the days of Yehoyakim, son of Yoshiyahu, king of Judah, until the conclusion of the eleventh year of Tzidkiyahu, son of Yoshiyahu, king of Judah, until the exile of Jerusalem in the fifth month. The word of the Lord was with me, saying: Before I formed you in the belly I knew you, and before you emerged from the womb I sanctified you; a prophet to the nations I set you. I said: Alas, My Lord God, behold, I do not know to speak, for I am a lad.
- 7 The Lord said to me: Do not say: I am a lad, for to wherever I will send you, you shall go, and whatever I will command you, you shall speak. Do not fear them, as I am with you to save you – the utterance of the Lord. The Lord sent His hand forth and touched my mouth, and the Lord said to me: Behold, I have set My words in your mouth. See, I appointed you this day over the nations and over the kingdoms, to uproot and to smash and to eradicate and to destroy, to build and to plant. The word of the Lord was with me, saying: What do you see, Jeremiah? I said: I see a branch of an almond tree. The Lord said to me: You have

יג אֱלֹהֵי הַיִּטְבֵּת לְרֹאֹת כִּי־שָׁקַד אֲנִי עַל־דְּבָרֵי לַעֲשׂוֹתוֹ: וַיְהִי דְבַר־יְהוָה וַ אֱלֹהֵי
יד שֵׁנִית לֵאמֹר מַה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר סִיד נְפֹחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו מִפְּנֵי צְפוֹנָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
טו מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: כִּי וַ הֲנִנִּי קָדָא לְכָל־מְשַׁפְּחוֹת מַמְלָכוֹת צְפוֹנָה
נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וּנְתַנּוּ אִישׁ כְּסָאוֹ פֶתַח וַ שְׁעָרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־חֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־
טז עָרֵי יְהוּדָה: וּדְבַרְתִּי מִשְׁפָּטֵי אוֹתָם עַל כָּל־דְּעָתָם אֲשֶׁר עָזְבוּנִי וַיִּקְטְרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים
יז וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יָדֵיהֶם: וְאַתָּה תִּאָזֵר מִתְּנִיךְ וַקְּמַתּוּ וְדַבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲנֹכִי
יח אֹצֵר אֶל־תַּחַת מַפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחַתְּךָ לִפְנֵיהֶם: וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִיךָ הַיּוֹם לְעִיר מְבֻצָּר וְלַעֲמֹד
יט בְּרֹזַל וְלַחֲמוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֵיהָ לְכַהֲנֶיהָ וְלַעַם הָאָרֶץ: וְנִלְחַמוּ
כ אֵלֶיךָ וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָךְ כִּי־אַתָּה אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילְךָ: וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
כא הֲלַךְ וַקְּרֹאתָ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֵּת כָּל־יְלָדֶיךָ
כב לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבַר בָּאָרֶץ לֹא זְרוּעָה: קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהוָה רַאשִׁית תְּבוּאַתָּה כָּל־אֲכָלֶיךָ
כג וְאַשְׂמוּ רְעָה תְּבֵא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה:

Book of Numbers | Haftara for Masei

13 seen well, for I hasten My word to perform it. The word of the Lord was with me a second time, saying: What do you see? I said: A boiling pot I see, and its opening is facing toward the north. The Lord said to me: From the north the evil shall be unleashed upon all the inhabitants of the land. For behold, I am calling all the families of the kingdoms of the north – the utterance of the Lord – and they will come, and each man will place his throne at the entrance of the gates of Jerusalem, and against all its walls around, and against all the cities of Judah. I will speak My judgments against them for all their evildoing, that they forsook Me and burned to other gods, and they pros-
17 trated themselves to their handiwork. You shall gird your loins, you shall arise, and you shall speak to them everything that I

will command you; do not be dismayed because of them, lest I devastate you before them. Behold, I have rendered you today as a fortified city, an iron pillar, and as bronze walls, against the entire land, to the kings of Judah, to its princes, to its priests, and to the people of the land. They will battle against you, but they will not prevail against you, as I am with you – the utterance of the Lord – to deliver you. The word of the Lord was with me, saying: Go, and proclaim in the ears of Jerusalem, saying: So said the Lord: I have remembered for you the kindness of your youth, the love of your nuptials, your following Me in the wilderness, in a land not sown. Israel is sacred to the Lord, the first of His crop, all those who devour it will be guilty, evil will come upon them – the utterance of the Lord.